

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 8 (114)

Fredagen den 21 februari 1890.

3:dje årg.

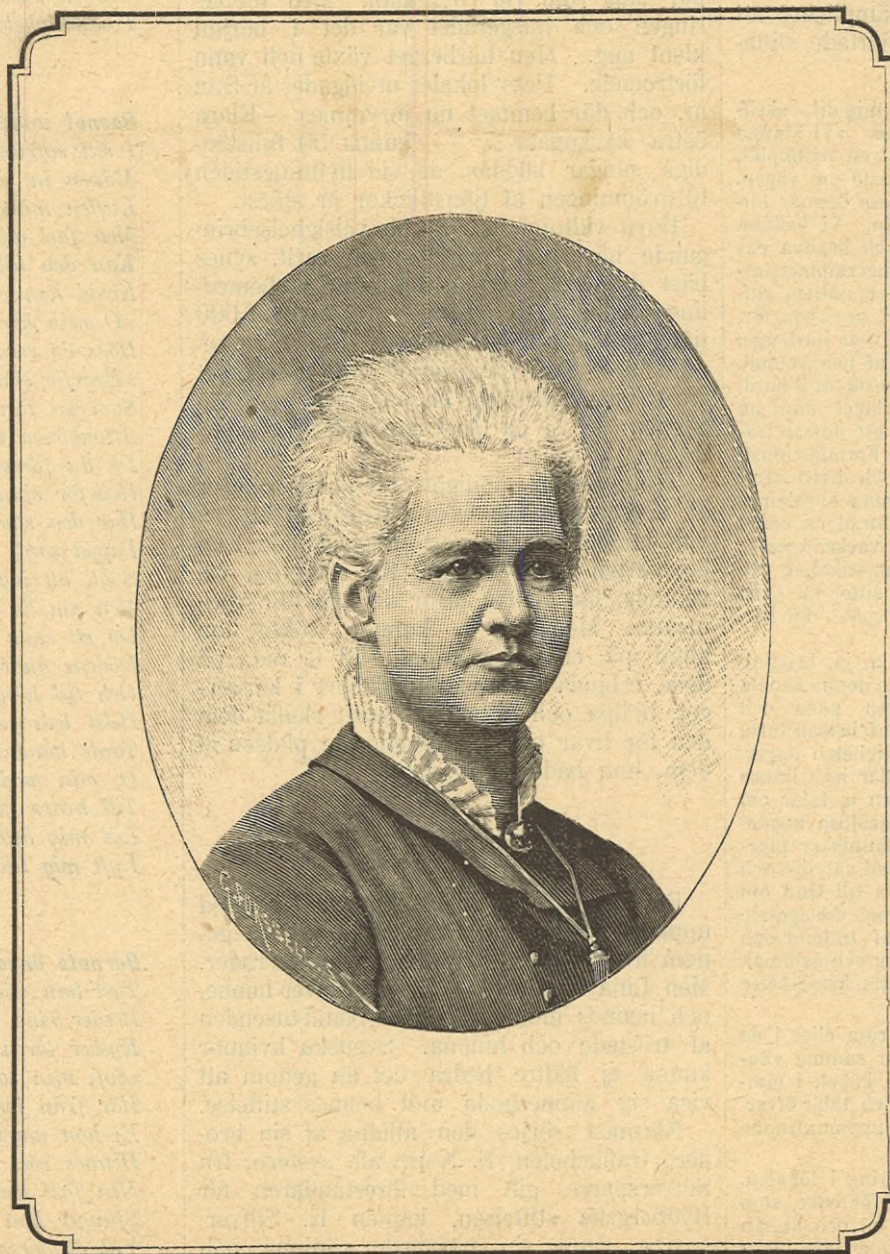
<p>Byrå: Drottningatan 48, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser). Utländska annonser 50 öre raden.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, i bok- lädorna samt å tidningskontoren.</p>
--	--	--	---	---

Lina Nordwall.

Då efterårslång sjuklighet, på sistone genom ett tillstötande kräftlidande bittert rågad, Lina Nordwall den 14 dennes lade sina ögon samman till den långa vilan, ändades ett lif, som mer än de flestes varit vigdt till offervilligt och aldrig tröttnande kärleksarbete för medsystrars andliga och lekamliga väl.

Vi förmoda, att de flesta af våra läsarinor hört talas om och känna till den gagneliga institution, som, under namn »Härberget för tjänstflickor», sedan snart tio år existerat i hufvudstaden. Syftet med densamma är dem då ock godt bekant.

Länge hade människovänliga hjärtan upprörts af de mörka skildringar, som åter och åter berättade om de faror och frestelser, hvilka möta den unga, oerfarna tjänst- och arbetssökande flickan genast vid hennes ankomst till hufvudstaden. I synnerhet vid den stora flyttningsperioden i oktober, då tillströmningen af tjänstfolk från alla delar af landet är betydligast, erbjuder sig ingalunda för en hvar

ens den tarfligaste plats på första bästa kommissionskontor. Den med förhållandena obekanta landtsflickan, hvars oftast ganska klena kassa under det fåfänga arbetssökandet snart förtäres, råkar så lätt i dåliga händer och föres in på villospar, som leda henne till det sorgligaste af kvinliga öden.

Ja väl — länge hade man upprörts; men för ett af dessa ömmande hjärtan var det icke nog att endast veckla, och så skedde det, att *Lina Nordwall* tog det första praktiska steget att afvärja det onda.

Lina Nordwall föddes år 1832 på Lidingö, därifrån hennes fader, som var sjökaptan, dock snart med familj flyttade till Strängnäs. Här växte den unga flickan upp och erhöi sin skollbildning. Sedan fadern avslutat sin sjömannaverksamhet, uppflyttade han till hufvudstaden och grundlade där ett dispaschörkontor, å hvilket Lina Nordwall under många år deltog i arbetet, äfven efter faderns död hos efterträdaren.

Det varma hjärtelaget hade alltid gjort

Skall kärleken rätteligen växa till, så måste de äkta makarne dela allt med hvarandra.

H. Martensen.

hennes ögon öppna för likars bekymmer och nöd, och i välgörenhetens tjänst var hon redan gammal, då hon år 1881 i januari grundade det verk, som skulle bli hennes förnämsta lifsgärning, Härberget för tjänstflickor, hvilket åsyftade att motverka det onda, som här ofvan berörts, genom att för en obetydlig afgift erbjuda platsökande kvinnor godt natlogis, spisning och vård.

Mer än ringa var det grundkapital, med hvilket hon började; en summa på föga mer än 300 kronor — det var allt. Men hon förlitade sig fast på, att offervilligt arbete och ärlig vilja väl borde mötas af bistående deltagande och krönas med framgång, och hon bedrog sig ej. År från år har härbergets verksamhet utvidgats, åt en stor mängd af sina kvinliga gäster har det, förutom den tillfälliga vård, ombestyrts fast plats, och många torde de unga arbetande kvinnor vara, som ega det ensamt att tacka för sin räddning undan faror, som redan gripit efter dem med fruktansvärda klor.

För mången, som känner deltagande för härberget och dess verksamhet, torde ett litet besök där uppe vara glädjande och af intresse, och ingen är väl lämpligare att föra oss dit in än den varmhjärtade stiftarinnan själf.

»Jag vågar då bedja er att följa mig dit,» skriver hon i en af sina årsberättelser. »Vi stanna utanför en dörr, på hvilken är fäst en namnplåt, som säger oss, att vi ej tagit miste om vägen. Vi ringa på klocksträngen, husmodern öppnar dörren för oss och bjuder oss stiga in. Vi befinna oss i en tämligen rymlig tambur och begifva oss därifrån först till salen, mottagningsrummet, arbetsrummet och, som oftast under natten, sofrummet. Vi ha icke så noga gjort oss reda för, huru det egentligen skulle se ut i ett härberge, men vi erfara strax en känsla af hemtrefnad. Möblerna, hvilka alla äro gamla, bestå af 3 bord, hvaraf ett stort fällbord är uppslaget midt på golvet, en symaskin och omkring ett dussin trästolar af olika färger och storlekar. Framför fönstren hänga rullgardiner i brunt och hvitt samt helt smala juteväfsgardiner med bruna kornicher; från taket hänger på en grof järntråd en enkel lampa; framför kakelugnen står en vacker kamin; mellan fönstren hänger en större amerikansk träklocka, och på väggen midt emot sitter ett stort pappersark, upptagande »Ordningsregler» för härbergets gäster.

I sen eder omkring på den enkla, ja, bristfälliga möbleringen och frågen, hvarifrån denna känsla af hemtrefnad härleder sig. Varen goda och tagen plats i de stora länstolarna af betsad furu, så skall jag säga eder, hvari hemligheten ligger. Den ligger helt enkelt däruti, att där icke finnes en enda sak i hela rummet, hvilken ej talar om välvilja och medkänsla för den värlösa ungdomen; så har allt af hjälpsamma människor plockats fram ur dolda gömmor och med välvilja och — jag älskar att tro — med bön till Gud om företagens framgång gifvits af goda och deltagande hjärtan. Därifrån denna känsla af trefnad och trygghet, så välgörande för både ung och gammal, särdeles för den, som i ordets fulla bemärkelse är hemlös.

Om I sedan gå in i flickornas rum eller i de egentliga sofrummen, så möter eder samma vänliga gifmildhet, ja, den följer oss i köket, i tamburen, in i husmoderns lilla rum och talar öfverallt sitt kärleksfullt deltagande och uppmuntrande språk.

Sedan vi sålunda sett oss omkring i lokalen, så tillåten mig att få framställa för eder, som haft godheten följa mig ända hit, en och annan af härbergets tillfälliga gäster. Denna lilla bleka

flicka, nästan ett barn, är 15 år, kom i höstas upp till Stockholm från Kalmar län och fick tjänst i en mycket fattig familj, som ty värr var lika fattig på välvilja som på mynt. Hon kom en regnig afton, utfrusen, hungrig, genomvåt och bedröfvad till härberget. Så snart hon hunnit hemta sig litet, skola vi låta henne resa hem, så vida vi ej kunna få en ordentlig plats åt henne. Flickan där näst intill är 20 år; hon ser mycket bedröfvad och orolig ut, och detta ej utan skäl. Hon har haft plats en tid på en s. k. matservering, men blef en dag trakterad med hugg och slag af sin husbonde, så att hon icke längre vågade stanna på sin plats. Hennes oro kunna vi lätt fatta, den rör sig kring tvänne frågor: Skall hon snart lyckas få en annan tjänst, och skall hon där röna ett bättre bemötande? Denna flicka med det lilla näpna ansiktet är 18 år och har måst lemna sin tjänst, emedan hon lider af värk i ett ben. Hon skall söka sig in på Sabbatsbergs sjukhus. Denna, omkring 28 år, ser mycket beskedlig och mycket slarfvig ut. Hon har tjänat 4 år på landet i en bondgård och kom förliden höst till staden, emedan hon blygdes att stanna kvar, där alla kände henne, nu sedan hon gjort så illa. Hon vet ej så noga, hvar hennes fästman är, men: »Snälla fröken, till våren skickar han mig pengar så säkert; det har han lofvat — — — men nej! nu kunnen I vara trötta.»

* * *

Härbergets första lokal utgjordes af ett par små rum vid Grefgatan. Med möbleringen och husgerådet var det i början klenog. Men härberget växte och vann förtroende. Dess lokaler utvidgades år från år, och där hemmet nu inrymmer — Klara östra kyrkogata 7 — kunna 30 fullständiga sängar bäddas, då vid flyttningstiden tillströmningen af tjänstflickor är störst.

Huru vidtomfattande och välsignelsebringande härbergets verksamhet varit, synes bäst däraf, att genom det sammas bemedling under åren 1883—1888 öfver 1,000 tjänstflickor erhöilo platser. Under de senare åren ha tjänarinnor från härberget varit mer eftersökta än någonsin, och tillgången har ej på långt när motsvarat efterfrågan.

Trots denna möjlighet att skaffa platser åt flickorna, sökte fröken Nordwall att, så vidt möjligt var, hindra tjänstökande från landsorten att strömma till städerna, väl vetande, för hvilka faror de ofta där voro utsatta. Men då de kommo, sökte hon alltid på ett eller annat sätt få reda på dem, erbjuda dem en tillflyktsort i härberget, hjälpa och råda dem samt skaffa dem den för hvar och en lämpligaste platsen af dem, hon hade på förslag.

* * *

Det kärleksfulla hjärta har nu för alltid upphört att klappa, hvars slag vibrera genom hvar enda af här ofvan citerade rader. Men Lina Nordwalls verk öfverlever henne, och hennes minne välsignas bland tusenden af tröstade och hulna. Svenska kvinnor kunna ej bättre hedra det än genom att visa sig minnesgoda mot hennes stiftelse.

Närmast sörjes den aflidna af sin broder, trafikchefen E. Nordwall, system, fru Silfversparre, gift med föreståndaren för Rydbergska stiftelsen, kaptan K. Silfversparre, samt sin närmaste väninna och

trogna hjälparinna i lifvet, härbergets mångåriga föreståndarinna, fröken Louise Swenson, i hvars erfarna ledning det var den döendes högsta tröst att få öfverlemnas sitt verk.

En moders bild.

Fyra sånger

af

Charlotte Lindholm.

(Belönade med hedersomnämmande af Svenska akademien den 20 dec. 1889).

I.

Barnet.

*Aftonskuggan bredt sin tunga slöja
Öfver lundens unga, friska vår,
Blomman ses sin lätta stängel böja,
Vandraren till ro och hvila går;
Trasten ensam sina drillar slår
I den tysta, enslig vordna dalen;
Varmt han sjunger, full af känslöglöd,
Om en tro, ej sviktande i nöd,
Om ett hopp, som luttradt är af kvalen,
Om en kärlek, hvilken har sin hamn
I oändlighetens djupa famn.*

*Barnet under purpurtäcket hvilat
I sitt sofrum på det höga loft;
Månen in sin matta stråle silat,
Luften mättad är af blomsterdoft;
Men fast allt, som eger lif, tycks domna,
Kan den lille pilt dock icke somna,
Kvöld han erider sig på praktfull bädd.
»O min kära, evigt dyra mamma,»
Hörs de vecka läppar smärtsamt stamma,
»Hvarför står du ej i nattdräkt klädd,
Som du förr det gjorde, barnet nära?
Aftonbönen var så lätt att lära,
Då du föresade sakta, ömt,
Hvarför sjunger du ej vespersången,
Har den stackars gossen du förglömmt? —
Pappa sagt, du rest till fjärran länder,
Sagt, att jag får komma efter dit;
Men om du är borta, hvarför sänder
Du ett enda bref ej hit?
Dödens ande här ju plägar gästa
Och till himmelen, så har jag hört,
Helst ledsagar han de skönsta, bästa,
Torde hända han till Gud dig fört?
O, min moder, dväljs du på de höjder,
Till hvars ljus du sagt de ädle trå,
Låt mig dela dina hjärtefröjder,
Lyft mig till din himmel upp också!»*

*Barnets ängel kan ej längre bida,
Tyst han stiger ned med kvällens vind,
Breder sina vingar ut, de sida,
Kysser tåren bort från barnets kind.
»Sof, min son,» han hvisskar, »hon är gången
Här från jordedalen, kvaf och skum,
Ej hon mera sjunger vespersången,
Hennes röst på jorden blifvit stum;
Men fast hennes toner ej I hören,
Sjunger hon uti den högre kören
Vid allfaders tron en härlig psalm.*

Gången är hon ifrån tidens möda,
Räknad väl här nere bland de döda,
Men där uppe klädd med segerns palm.
Tag i arf det goda, som hon velat,
Glöm, hvad hon i svaghet kan ha felat,
Minns det bästa, som hon gjort och tänkt!
Med den eld, i unga ådror strömmar,
Verka gladt för hennes skönsta drömmar,
Lef det lif, hon dig med smärta skänkt!
När du lyktat har din lefnadsbana,
När du fullgjort, hvad dig blef befallt,
Mera skön, än här du mäktar ana,
Skall du skåda i en ny gestalt
Denna moder, som du nu begråter.
Frid, min son! Du ser den dyra åter.»

”Tala med din hustru”.

En bild ur lifvet af J. Bayer.

Det finnes män, som i ovanlig grad hålla på sin värdighet och med en viss ringaktning se ned på kvinnan. Enligt deras djupt inrotade mening skulle denna värdighet på det betänkligaste hotas, om de medgäfvade sina hustrur stämma i sådana angelägenheter, som de betrakta uteslutande höra till mannens område. Af den sortens husrätter finnes det många, och de få endast i sällsynta fall ögonen öppna för, att naturen bestämdt, att kvinnan skall vara ett stöd för mannen, att hon skall verka tillsammans med honom och vid hans sida.

En förständig man vet att akta sin hustru som sin följeslagare för lifvet, sin mest betrodda väninna, och när han i andligt hänseende står öfver henne, söker han kärleksfullt draga henne upp till sig. Endast brutaliteten ser i kvinnan ett underordnad väsen och behandlar henne som ett sådant. Men kan ett slikt behandlingssätt förenas med vårt århundrades upplysta åskådning? Är det nödvändigt för att upprätthålla mannens värdighet?

Det band, som knyter äkta makar tillsammans, är ju dock af annan art än det, som förenar husbonden och tjänaren. Öfverenskommelsen mellan man och hustru är af godlynt ursprung; den, som slutas mellan herre och tjänare, är af rent mänsklig natur. Bandet mellan de förra heter — eller borde dock heta — kärlek, mellan de senare — penningar. Det är därför en gifven sak, att kvinnan aldrig bör stå under mannen, utan på samma trappsteg som han och verka vid hans sida.

Lägg därför åsido din stackars värdighet, kasta öfver bord den orättvisa, blinda fördomen mot din hustru! Haf tillit till henne och värdera hennes råd, i stället för att ringakta det. Tala med din hustru!

Se på de makar, som hålla samman och verka gemensamt, hos dem skall du finna ett kamratskap i allt, som frambringar de vackraste resultat. För många af de stolta männen kommer det ögonblick, då de ställa sig på samma nivå som deras hustrur, det är, när de själfva lidit skeppsbrott med sina idéer, sitt ensidiga sträfvan. Då tala de med sina hustrur.

Ett exempel ur lifvet skall förklara, hvad här är sagdt.

Det var en söndagseftermiddag. Herr R., som egde en stor affär i manufakturbranschen, hade hela veckan granskat sina böcker eller timtals som själsfrånvarande gått fram och tillbaka på sitt kontor. Det var ej svårt att

se, att mannen trycktes af bekymmer. Han hade visst ett tjog gånger granskat affärens balans, men resultatet hade alltid blifvit det samma. Han var nära konkurs. Hvilka utvägar skulle han tillgripa? Så tänkte han på sin familj, som han på sitt vis höll mycket af, och en inre röst tillropade honom: »Tala med din hustru!» Men han skakade på hufvudet, som om han ej ville låta en sådan tanke få insteg. Hur skulle han också kunna komma fram därmed. Hans hustru, med hvilken han varit gift ett tjugotal år, ansåg sig vara en förmögen köpmansfru, och det skulle vara synd att taga henne ur denna tro. Men skulle det ändå inte komma till sist? Hon hade ingen aning om de stora förluster, han lidit under de senare åren, om de tryckande affärskonjunkturen. Hvad betydde det väl, om han meddelade henne, hur det stod till med hans affärer? Hon kunde ju ändå inte hjälpa honom, kvinnor förstå sig ju inte på dylikt. Prat, han, den starke mannen måste söka att råda och hjälpa sig själf! På detta sätt resonnerade R., men den inre rösten fortfor med sitt: »Tala med din hustru!» Resultat af hans funderingar blef, att han skulle söka sig en yngre kompanjon i affären. Dennes insats skulle göra det strandade fartyget flott igen, och så kunde ju allt åter bli bra.

Fru R. hade emellertid märkt, hvilken oro på sista tiden gripit hennes man. En kvinna har skarpt öga för dylika saker, och en dag, då hon uppsökte honom på kontoret, där han förtretad, men likväl vänligt visade henne tillbaka, talade hon med honom:

»Det är något, som trycker dig, min vän,» sade hon deltagande. »Säg mig, hvad det är. Låt mig bära dina bekymmer tillsammans med dig, såsom det är hvar och en hustrus plikt.»

»Barn, sådant där förstår du dig inte på. Jag har lidit några förluster, som för tillfället sätta mig i liten förlägenhet,» svarade han, halft undvikande. Men hustrun läste i hans ögon, att mannen icke sagt hela sanningen. Ömt lade hon sin arm kring hans hals och såg bönfallande på honom: »Låt mig veta allt. Det är tyngre bekymmer, som tryckt dig under senare tiden — säg mig allt!»

Och nu kunde han tala. Fritt och öppet skildrade han affärens ställning och lättade så hela sitt beklämda hjärta.

»Tack, käre vän, för att du låtit mig veta din ställning,» sade hon, »vi få nu handla gemensamt för att söka komma ur den. Vänta här ett ögonblick. Jag kommer strax igen.» Med dessa ord lemnade hon rummet, men var tillbaka om några minuter.

»Se här, hvad jag under tidens lopp sparat ihop. Det är omkring tre tusen kronor. Tag dem. Jag har samlat dem och gömt dem för oförutsedda händelser. Hvad jag är glad att kunna gifva dig pengarne.»

Han slöt sin trofasta hustru till sitt hjärta. Visserligen var summan alldeles otillräcklig för att med den kunna uppfylla de löpande transaktionerna, men pengarne gjorde likväl för ögonblicket god nytta.

R. afvisade nu icke mera sin hustrus bistånd. De afhandlade tillsammans sin ställning och uppgjorde en plan, hur man skulle kunna afvända katastrofen och utan främmande hjälp upprätthålla den gamla aktade firman. Och vid detta tillfälle visade hon en offervillighet, som i hög grad förvånade R.

Hushållet inskränktes, hvad som kunde undvaras af bohaget såldes. Framför allt

förvandlades den lilla villan, familjens sommarställe, i reda penningar; hans hustrus smycken gingo samma väg.

På detta sätt inflieto medel till affären — och efter ett par års förlopp var den i full gång igen.

Våra hvardagsrum.

Det har redan talats och skrivits så oändligt mycket om detta tema, att det nästan kan synas vågadt att ännu en gång beträda området. Och ändå ha inte alla de långa epistlarne alltid varit nog för att ändtligen medföra en ändring i inrättandet af våra hvardagsrum.

Fruarna, hvilkas plikt det är att ordna hemmet så trefligt som möjligt för mannen och familjen, äro icke alltid så förståndiga, som man egentligen kunde hoppas och tro, då det gäller en ändamålsenlig förändring inom deras område. När man nu för tiden gör ett besök, föres man naturligtvis genast af värdinnan med ett inbjudande leende till »förmaket» eller »salongen», såsom det outhärliga paradrummet, allt efter omständigheterna, kallas. Där ser naturligtvis allt mönstergillt och oklanderligt ut. All lyx, all bekvämlighet, alla konstföremål äro här sammanträngda för att gifva iakttagaren ett intryck af rikedom, men tyvärr äfven ofta af öfverlastning, ifall iakttagaren är reflekterande och finkänslig. Salongen är i vånningen det bästa, det minst använda rummet. Och ändå är detta alldeles oriktigt. Hvem bör väl egentligen känna behag och trefnad, mannen, som kanske hela dagen arbetar i en otreflig lokal för att sedan under sina lediga timmar, kvällar och söndagar, hvila ut och njuta inom kretsen af sin familj vid den egna härden — eller de goda väninnorna, som så gärna vilja ha sin lilla näsa med i andra personers angelägenheter? För hvem håller man vånningen, för sig själf eller för andra? Nåväl, jag tänker att människan i första rummet lever för sig själf; det lär väl hvar och en, till och med den mest oegenlyttiga idealist, erkänna.

Visserligen är det ett vackert, om gästvänlighet vittnande ordspråk, som säger: »Hvad bäst — åt din gäst», — men för långt får det icke drivas. Det är inte salongen, i hvilken gästerna mottagas, som bör taga husmoderns första omsorg i anspråk, nej, det är hvardagsrummet, i hvilket mannen och barnen dagligen och stundligen arbeta och andas och böra finna sig väl. Och hur skall då ett hvardagsrum vara inrättadt? — På det mest ändamålsenliga sätt och framför allt — gladt! Men emedan detta är tämligen uttänjbara begrepp, tar jag mig friheten litet närmare gå in på enskildheterna, naturligtvis med den goda, allvarliga föresatsen att ej bli för vidlyftig.

Först och främst bör alltså hvardagsrummet vara det bästa, det vill säga det sundaste och gladaste rummet i hela vånningen. För luft och ljus, dessa båda stora naturläkare bör alltid finnas tilltråde. Därför bort med de mörka tapeterna, med de dystra gardinerna, som den nuvarande smaken, det nu rådande modet brukar beteckna som »eleganta».

Låt solen skina in klart genom fönstren och på de ljusapeterade väggarna, häng upp ljusa gardiner och sätt under dem ett par gröna blommande krukväxter eller en frisk buketts ängsblommor och släpp sedan ut er lilla gula favorit, kanarieägeln, som så hjärtans glad slår sig ned på den högsta platsen i rummet, gardinkornischen — och, tillstån det själfva, ett sådant rum är bra mycket ljusare, mera inbjudande och äfven mera välgörande för ögat och hjärtat än ett dystert, af tjocka draperier förörskadt rum, i hvilket man nog kan vegetera, men icke lefva. Hvarje människa, den ena mer, den andra mindre, känner sig påverkad af yttre intryck. Jag t. ex. skulle snart bli vid misstänning, om jag vore dömd till att ha en sådan ljus- och lufttätt sluten ask till boningsrum.

Men för att man skall känna trefnad och behag, måste man, utom ljus och luft, äfven taga hänsyn till inredningen, möbleringen, uppställningen och anordningen af de föremål, man gärna och ofta vill ha till hands. Och detta är nästan hufvudpunkten. Ett hvardagsrum bör nämligen ej vara något paradrum, i hvilket den plägsammaste ordning och den mest utpräglade lyx herska, men får å andra sidan icke heller göra intryck af värdslöshet. I båda riktningarna begås misstag. I alla goda husmödrars intresse tror jag, att de flesta misstagen begås i den förstnämnda riktningen. Visserligen må skönhetssinnet föranleda husmodern att äfven i hvardagsrummet bestå sig några lyxartiklar, men hon bör först och främst vara mera mån om den hemkommande ma-

kens bekvämlighet än om ett prydligt spetsöfverkast på soffan, hvilket ej får skrynklas eller läggas åt sidan, eller en dyrbar persisk matta, som ej får beträdas af en vanlig stöfvel. Hvar annars, om inte i hvardagsrummet, skall man en gång känna sig fri från allt salongsvång och som helt hemma hos sig själf? Och hur obehagligt är inte för en hvar att, så att säga, vara »på besök hos sig själf», som talesättet ganska träffande lyder.

Säkerligen har en hvar gjort den erfarenheten, hur vid inträdet i ett rum ofta en känsla af välbehag kommer öfver en, en ande af hemtrefnad fläktar emot en, medan i ett annat, kanske mycket dyrbarare inredt rum ovilkorligen en känsla af köld lägger sig kring vårt hjärta och en tryckt stämning bemäktigar sig oss. Vi veta ofta icke, hvarpå det beror, vårt öga kan ej upptäcka något oskönt, vårt skönhetsinne ingen disharmoni, och likväl fattas ett visst något, för hvilket vi förgäves söka ett bestämt uttryck. En förklaring låter lätt finna sig. Hvardagsrummet eller öfver hufvud hvarje bebodt rum representerar en del af innehafvarens fysiska och psykiska lif. Låtom oss blott kasta en blick omkring i vårt rum! Öfverallt träder vårt egna »jag» emot oss, öfverallt stöta vi på egna idéer, egna anordningar; vi se en liten del af vårt själslif, af våra intressen förkroppsligade framför oss — och känna oss hemmastadda. Men om ett rum är inredt efter främmande principer, ofta stelt och obekvämt, emedan naturligtvis modet ej bekymrar sig om individens privata behof och egenheter, då känna vi obehag, ty en främmande, likgiltig ton hvilat öfver anordningarna, om de än aldrig så mycket motsvara skönhetens lagar. Sjunger väl någonsin skalden om luxuösa salonger, om konstnärligt utsmyckade rum? Nej! Men om det enkla landtuset och bondens stuga, om kvarnen och skogshyddan.

Måten i alla behärta det, älskvärda läsarinor: ett hvardagsrum kan vara enkelt och måste ovilkorligen vara friskt och gladt. Därför: tänken först och främst på hvardagsrummet — sedan på salongen!

I forna dagar.

Strödda blad ur minnets album, samlade

af Mathilda Langlet.

3.

Hans nåd och hennes nåd.

»Jag skulle helsa så mycket från hans nåd och hennes nåd och be, att herrskapet skulle vara go'a och komma till herrskapet på kaffe i eftermiddag klockan half fem.»

»Tack, snälla jungfru Gustafva! Var god och helsa tillbaka, att vi skola ha den äran att komma.»

»Och så helsa fröken Agatha så mycket och bad, att småflickorna skulle få komma med.»

Pastorskan dröjde litet med svaret, ty hon mönstrade i tankarne småflickornas garderob, och Tinnie väntade med andan i halsen på, huru det skulle gå. Men efter ett par ögonblick, som föreföllo Tinnie oändligt långa, sade hennes mor:

»Helsa och tacka fröken Agatha så mycket; flickorna skola få följa med.»

Således var saken afgjord och glädjen stor. Inte för det att det väntade nöjet på minsta sätt liknade nutidens barnbjudningar, eller att den tidens barn fingo uppträda så fritt som våra dagars ungdom. Men det var ett så sällsynt nöje att »gå bort», och de stora rummen med sin prydliga möblering motsvarade i Tinnies ögon i så hög grad de palats och härligheter, om hvilka hon läste i sin högt älskade Brockhaus, att det ensamt därför var henne en fröjd.

Hans nåd — det var för öfrigt nästan endast jungfru Stafva, som kallade honom så; de öfriga sade vanligen »kammarrherrn» — och hennes nåd voro af gammal adel och deras stamträd steg upp till kungliga ättfäder, sades det. Hvad de hette, hade Tinnie aldrig hört.

»Kammarrherren och hennes nåd» funnos ej i flere exemplar, och några förvexlingar kunde ej gärna ega rum. Det gamla paret bodde i ett präktigt, stort stenhus, beläget i samma plan som prästgården, men byggt så, att huset åt sjösidan hade två våningar, men åt landsidan blott en. Äfven här hade man, i en något lägre afsats, fyllt ut berget till en terrass med jasminbersäer och syréhäckar samt en »parterr», där narcisser och tulpaner och tusenskön blommade om våren och lavendel och reseda doftade om sommaren. Härifrån ledde en trappa ned till en köksträdgård, som sträckte sig ända ned till stranden, alltsammans väl underhållet och fint.

Hans nåd hade varit page hos Gustaf III och till och med varit närvarande och uppvaktande på den ödesdigra operamaskeraden. Han talade ännu gärna om »salig kungen», helt och hållet ignorande, att ännu en kung hunnit blifva högstsalig, sedan det dödande skottet aflössades mot hans kung. Därjämte ansåg han bland de oundgängligaste egenskaper för att komma fram i världen och sin väg ostraffliga gå den, att man kunde tala franska perfekt, *coulamment*, som han alltid uttryckte sig. Vid högtidliga tillfällen bar han på frackskörtet en gyllene nyckel, spelade gärna whist, var vinkännare och gourmand, höll aldrig tal och hade för resten just icke något att säga.

Det var hennes nåd, som var intelligensen. Kammarrherren hade varit vacker som en Adonis, men därmed var också hans meritförteckning färdig. Hennes nåd hade föga fågning, men det var hon, som styrde och ställde, som med små inkomster och en ständigt växande barnskara hållit familjen uppe, så att den ej blifvit »deklarerad». Nu satt hon där i ro och var fri från ekonomiska bekymmer. Kammarrherrn hade pension från hofvet och en för den tiden rätt indräktig syssla, som genom särskilda omständigheter blifvit nästan en sinekur. Hennes nåd hade således ingenting att göra utom att sköta sitt hus — hvilket hon gjorde briljant — och vara fin och förnäm, hvilket hon också briljant förstod sig på.

Hela förmiddagen trippade hon omkring, klädd i hvit morgonrock, med remsor och rynkningar af alla slag, och tillsittande mössa med spetskrus, alltid lika fin och nystärkt och snövit. Till middagen klädde hon sig i svart sidenrock, boud en knippa löslockar, stor som ett ordnadt kälhufvud, vid hvardera tinningen och satte på sin hjässa ett annat slags mössa, af idel spetsar, med ett par långa, lilasfärgade sidenband, som stundom hängde fritt, stundom knötos under hakan.

För öfrigt var hennes nåd tämligen lång och smärt samt förnämt magerlagd, utan att vara kantig, då däremot hans nåd hade lagt sig till med en viss borgerlig *embonpoint*. Men raka i ryggen voro båda två och nedlåtande mot alla köpingens ofrälse invånare, både »bättre» och »sämre», hvilket dock ansågs alldeles i sin ordoing på den tiden. Det var ingen, som tänkte sig, att »de förnäma» icke också skulle visa sig förnäma och vara öfverlägsna alla andra på grund af sin börd.

De hade haft många barn, tretton, fjorton stycken, af hvilka hela dussinet ännu var i lifvet. Döttrarna hade alla varit stora skönheter och blifvit gifta, mest med utländska grefvar och baroner; endast fröken Agatha var ogift och hemma. Sönerna voro kring-spridda hit och dit, i Turkiet, Brasilien och Förenta staterna. Somliga voro diplomater och militärer, somliga åter simpla matroser — så påstods det åtminstone. Hvarken hans eller hennes nåd talade någonsin om sina sö-

ner; en af döttrarna, som gift sig med en ofrälse person, nämndes heller aldrig. Den förnäma familjens tidigare öden voro insvepta i ett dunkel, som endast gjorde den ändå mera intressant. Men då och då fick den ofrälse afunden fatt i ett eller annat faktum, som med glädje bars omkring, diskuterades och efter omständigheterna förökades eller förminskades. Ty äfven i detta lilla samhälle saknades ej de, om hvilka det kunde sägas:

»De taga från, och de lägga till och göra hvalfsk utaf en sill.»

Hans nåd och hennes nåd lefde fint och uppträdde förnämt, och detta gjorde, att de bibehöllo sin ställning, hvad än gamla, uppdykande skvallerhistorier kunde förmåla.

Fröken Agatha, den mildaste, vänligaste själ, som kunde tänkas, var ungefär jämnårig med prestfrun, och de båda voro också goda, förtroliga vänner — en vänskap, som räckte ända till dess döden kallade den milda Agatha från ett jordeliv, som gifvit henne blott föga glädje.

Klockan fyra på eftermiddagen voro småflickorna klädda i sina nya sitsklädnader med korta ärmor och tämligen uringade, kring halsen försedda med en *collerette*, en vid, rynkad remsa af hvit »kambris» med en spets i kanten, hvilken, sydd på en underkrage, föll ned på klädningslifvet. Till kostymen hörde hvita »byxholkar», likaledes spetsgarnerade, som räckte väl ned till fotknölen, samt skor af grönt saffian, på engelskt manér knutna kring fotleden.

Fem minuter före half fem påtog prestfrun sin »äkta själ» med röd spegel och hård af »palmetter», sin rottingshatt — det vill säga, en hatt af gult kattun, rynkad öfver fina rottingar, så att den stod ut omkring hennes vackra, bleka ansikte ungefär som ett medelmåttligt paraply — och sina halfhandskar af nankin, dem hon själf sytt. Barnen hade långa sådana vantar, som gingo upp öfver armbågen, små »kråkor» af samma slags tyg som mammas hatt och, i stället för sjalar, hemväfda rutiga bomullshalsdukar. Pastorn var klädd i så kallad prästrock, som nu började uttränga fracken, hvilken eljes var äfven presternas sällskapsdräkt, och kaftanen, som var ämbetsdräkt — en veckad, besynnerlig, vid rock, hvilken numera endast bars af kontraktsprostar och dylika dignitärer.

Och så begaf man sig på väg.

Afståndet var kort och fem minuter efter den utsatta tiden inträdde det lilla sällskapet i den stora förstugan, hvars stenbelagda golf och hvälfda tak gäfvö återljud af de lättaste steg, den minsta hviskning. Tinnie kände sig alltid ytterst högtidlig till mods, då hon inträdde här, och än i dag kan hon i minnet återkalla den heliga bäfvan, som grep henne vid inträdet i detta palats. Tjugu år senare stod hon åter där — hvart hade hela härligheten tagit vägen? Palatset hade krympt ihop, lyxen hade försvunnit, men hans nåd var lika rak som vanligt: *parlez-vous français coulamment?* Och hennes nåds morgonrock var lika snövit och spetsbeprydd. De svarta »korkskrufvarne» hade gifvit rum för grå »kanonlockar», och den förnäma magerheten hade blifvit knotighet — eljes var allt sig likt, till och med den oförbränneliga jungfru Stafva.

Allt var sig likt, men hon, som såg det, var annorlunda. (Forts.)

Näst efter hjärtats affärer är det grannarnes affärer, som intressera det täcka könet.

Walter Scott.

Bör den kvinliga äktenskaps- åldern höjas?

Hr F. T. Borgs motion i första kammaren.

(Forts. o. slut.)

Släppheterna här af skulle dock betyda mindre, om det blott vore ett fåtal unga kvinnor, som gjorde bruk af denna olyckliga frihet. Men det visar sig tvärtom, att deras antal varit ganska stort. Under de tio åren 1871—80 gifte sig i Sverige 281,498 kvinnor för första gången, och af dem 29,112, eller 10,55 %, före fyllda tjuguet år. Dessa giften i otid voro under de tio åren stadda i stark tillväxt, och uppgingo 1871 till 8,74 %, men 1880 ända till 13,27 % af hela antalet. De för tidiga äktenskapsåldern sammanfalla med myndighetsåldern, så att kvinna lika väl som man finge träda i gifte först vid *fyllda tjuguet års ålder*. Då ju någon åldersgräns måste sättas, är denna af alla sakkunnige erkänd och af all erfarenhet visad såsom den bästa och lämpligaste. Detta naturligtvis oafsedt de många undantagsfall, där den omyndige kan ha nått större mognad än den myndige, och som lika litet kunna undvikas, som i alla andra fall, såsom vården af egendom och dylikt, där samhället funnit nödvändigt föreskrifva en viss åldersgräns för fullmyndighet.

En ändring här påkallas alltså af ett trängande behof; och skall den tillfredsställa ett vakert rättsmedvetandes kraf på samma gång som vetenskapens och lifvets fordringar på ett i kroppslig och andlig måtto sundt och lifskraftigt släkte, så låter den sig svårligen utföras på mer än ett sätt. Detta sätt är att låta *äktenskapsåldern sammanfalla med myndighetsåldern*, så att kvinna lika väl som man finge träda i gifte först vid *fyllda tjuguet års ålder*. Då ju någon åldersgräns måste sättas, är denna af alla sakkunnige erkänd och af all erfarenhet visad såsom den bästa och lämpligaste. Detta naturligtvis oafsedt de många undantagsfall, där den omyndige kan ha nått större mognad än den myndige, och som lika litet kunna undvikas, som i alla andra fall, såsom vården af egendom och dylikt, där samhället funnit nödvändigt föreskrifva en viss åldersgräns för fullmyndighet.

Detta sätt för en ändring skulle medföra den fördelen, att vår äktenskapslagstiftning i ofantlig grad förenklades. Huru förfaras skall, då myndig kvinna gifte sig, därom är lag stiftad, och således ingen ny behöf. Det hela komme att bestå däri, att en del stadganden, som genom förändringen förlorat all kraft och verkan, ur lagen uteslötes, och några af de kvarstående förenklades. Kungl. förordningen af d. 8 nov. 1872 om giftomannarättens upphörande för myndig mö torde bland annat kunna försvinna ur lagen, enär denna rätt ju af sig själf bortföle i och med en lag, som tillåte endast myndig mö att gifte sig.

Det allvarsammaste inkast, som kunde göras mot förslaget, vore väl det, att om utsikten till äktenskap vore afstängd för den omyndiga kvinnan, kunde lätt hända, att olagliga förbindelser trädde i stället för lagliga äktenskap; och det vore att bota ett ondt med ett dubbelt värre. Men då i Sverige under åren 1871—80 medelåldern för de kvinnor, som födt oäkta barn, uppgick till den oväntadt höga siffran af 27,33 år, och då bland dem endast voro 6 %, som ännu icke uppnått det tjuguförsta lefnadsåret, så inses det lätt, att det icke är de yngsta kvinnorna, som utsättas för de största frestelserna. Den anledning till ett ökad antal sedliga afsteg, som skulle ligga i ett minskadt antal äktenskap, förefinnes icke heller, då antalet män, som kunna vilja gifte sig, icke inskränkes.

Samma skäl, som tala för höjande af kvinnans äktenskapsålder, tala äfven och med samma styrka för höjande af den ålder, då förberedande steg till äktenskap må tagas.

Är det af vikt, att ingen gifte sig före myndig ålder, är det naturligtvis lika viktigt att ingen, vare sig man eller kvinna, före denna ålder ingår i sådant aftal, som till äktenskap förbinder, afslutar fästning eller trolofning eller uttager lysning. Fordras för det ena en myndig människas mogna och fria vilja, måste den lika ovilkorkligt fordras för det andra.

En mycket befogad fordran är emellertid, att en förändring, som starkt bryter mot häfdvunna föreställningssätt, må ske varsamt och med sådana öfvergångar, som lemna rådum att växa in i de nya förhållandena. Sålunda böra bland annat de kvinnor, som vid den nya lagens införande fyllt femton, men ej tjuguet år, fortfarande behålla den rätt att gifte sig, som redan var dem medgifven, då alltså en sexårig öfvergångstid skulle föregå reformens fullständiga genomförande. Vidare borde omyndiga kvinnor, liksom nu omyndige män, i trängande fall få träda i gifte, om konungen dertill gifver lof, i hvilka fall giftomannarätten naturligtvis stode kvar. Hithörande stadganden torde böra sammanföras på ett ställe, vare sig i en särskild förordning eller kanske hellre i ett kapitel om äktenskap af omyndige, som fogas till giftermålsbalken efter dess slut.

Att stadga särskild laga påföljd för den sig omy-

dig gifte eller fäster, torde ej vara nödigt, då i ty fall 2 kap. 12 § Giftermålsbalken om ansvar för olaga vigsel lär lemna full trygghet. Anses ändock ett dylikt stadgande af nöden, då torde det kunna insättas i stället för 2 kap. 10 §, som föreslås att utgå.

Då jag här nedan ansett mig böra i formulerade lagparagrafer affatta mitt förslag, har detta endast skett för att möjligast tydligt angifva syftet med de önskade lagförändringarna, men icke med anspråk att härmed ha åt dem gifvit en juridiskt nöjaktig form. För dess vinnande torde de fast hellre böra underkastas en strängt nagelfarande pröfning af erfarna jurister; och litat jag i ty fall på att Lagutskottet, till hvilket jag anhåller att motionen må hänvisas, skall göra sitt bästa.

(Här följer förslag till ändringar i och tillägg till Giftermålsbalken.)

Skulle emellertid riksdagen anse en vidare utredning af frågan, än den riksdagen är i tillfälle att åstadkomma, vara erforderlig, vågar jag föreslå, att riksdagen i skrifvelse till kgl. maj:t måtte anhålla, det täcktes kgl. maj:t låta verkställa en dylik utredning samt därefter förelägga riksdagen förslag till lagförändringar i ofvan angifna syfte.

Husapotek.*

i lemna här nedan en förteckning på de viktigaste läkemedel och dylika saker, som böra finnas till hands i ett hem, isynnerhet på landet, där man ofta har långt till läkare och apotek. Vi upptaga dem i bokstafsordning med de svenska namnen och ofta nog de latinska inom parentes för förveklings undvikande. En * anger sådana läkemedel, som ej fås utan läkares recept.

Ahun. Till gurgelvatten (4 delar lösas i 100 delar hett vatten) eller till sköljningar (4 : 1000).

Ammoniak. Som luktmedel vid svimning o. d. samt som retmedel till ingnidningar på huden.

Bäska droppar eller dubbla malörtsdroppar. 1 tesked i vatten 2—3 gånger dagligen ss. »magstärkande».

Blyättika. Däraf beredes *blyvatten* sålunda, att 1—2 matskedar blyättika blandas med 2 matskedar brännvin och c:a 1 liter vatten (helst destilleradt eller snö- eller regnvatten). Blyvatten användes som omslag (flitigt vexlade) vid kontusioner, svullnader, »ros» o. s. v.

Borax. 3—5 % lösning till penslingar af munnen vid »torsk», difteri, svalgkatarr.

Borsyra (den verkamma beståndsdel i aseptin). En lösning af 4 delar borsyra på 100 delar vatten bör finnas färdig till rengöring af och omslag på sår, till gurgelvatten, munvatten, ögonvatten o. s. v.

**Bröstdroppar, Roséns (Vinum Glycyrrhizæ thebaicum).* Användes med försiktighet mot hosta och såsom rogifvande i dosis af 15 droppar 4—5 gånger dagligen eller 40 droppar 1—2 gånger dagligen. Åt barn proportionvis mindre och *alltid med yttersta försiktighet*; åt barn under året aldrig utan läkares föreskrift.

Bröstkakor med opium (Trochisci Glycyrrhizæ thebaici). Mot hosta. Fås utan läkares recept. Åt fullväxta 2—6 dagligen. För barn se ofvan under bröstdroppar!

Diarrhédroppar (diarrhé, kolik): 1) **Opiidroppar (Tinctura thebaica)* 10 droppar 2—4 gånger dagligen i vatten. 2) *Thielemanns droppar*: 25—50 droppar i vatten. 3) **Tinctura thebaica — Tinctura nucis vomica* lika

* Då intet af de ingångna svaren på pristrågan IV om »inrättandet af ett husapotek» af sakkunnige ansetts nog korrekt och uttömmande, har Iduns läkare uppsatt följande artikel i den viktiga frågan.

delar. 10—15 droppar i vatten 3—4 gånger dagligen. Med alla dessa preparat bör för späda barn och i synnerhet för barn under året iakttagas den största försiktighet. Jämför Bröstdroppar!

Engelskt salt. 15—30 gram på en gång som afföringsmedel.

Fläderblommor, till fläder (1 handfull till omkring 1 liter vatten), som svettdrifvande mot förkyllning.

Frangulabark. 30—40 gram skuren bark kokas $\frac{1}{2}$ timme med så mycket vatten, att den silade återstoden efter kokningen utgör $\frac{1}{3}$ liter. Till laxermedel: 1—3 matskedar på kvällen.

Hoffmanns droppar (Aether spirituosus). 25—50 droppar i vatten eller på socker vid kramp eller som upplifvande medel.

**Jodoform.* Utmärkt medel att strö på sår, helst blandadt med dubbla mängden pulveriserad borsyra. Bör dock användas försiktigt.

Kalkvatten. (Sol. Hydrat. calcici). Till gurgling eller sköljning (sprutning) af mun och svalg isynnerhet vid beläggningar i bakre delen af svalget. Vidare till omslag vid hudlösheter eller brännskador, hvarvid dess verkan betydligt förstärkes genom blandning med lika delar *linolja*, då genom omskakning erhålles s. k. *kalkliniment*, godt medel mot brännskador.

Kamfer. I dosis af 5—10 centigram kan det försökas vid smärtsam urinafgång, och som svettdrifvande eller upplifvande medel. Af kamfer beredas följande preparat:

1) *Kamferolja.* (1 del kamfer, 4 delar rofolja.) Omskakas emellanåt. Användes utvärtes till ingnidningar vid smärtor, isynnerhet af reumatisk natur.

2) *Kamfersprit* (1 del kamfer, 9 delar brännvin). Till ingnidningar som föreg. Eljes vid kylskador, kylknölar, etc.

3) *Bangs nervdroppar (Aether spirituosus camphoratus).* 1 del kampher, 6 delar Hoffmanns droppar. 20—30 droppar i något slemmigt fluidum eller i vin såsom stärkande eller krampstillande.

Karlsbadarsalt konstgjordt. 1 tesked till ett glas kallt vatten på morgonen s. s. lätt lösende. Eljes vid »magsyra» enligt läkares särskilda föreskrift.

Kina (Sulphas chinicus). Vid feber och som medel mot frossa 1—1 $\frac{1}{2}$ gram. Som stärkande medel i smärre doser: 5—10 centigram 3 gånger dagligen.

Klorsyradt kali. Lösning (4 : 100) till gurgling, sköljning, pensling vid svalgkatarr, »torsk», difteri, o. s. v.

Kräkmedel (vid misstänkta förgiftningar, stryepsjuka etc.): 1) *Kopparvitriollösning (Sulphas cupricus,* köpt från apotek) i styrka af 3 gram på 100 gram vatten; däraf åt fullväxta $\frac{1}{2}$ —1 matsked hvar tionde minut, tills kräkning uppstår, åt barn på samma sätt $\frac{1}{2}$ —1 tesked med varsamhet. 2) *Kräkrotvin (Vinum Ipecacuanhæ),* lämpligt isynnerhet åt barn i dosis af 1—2 teskedar hvar tionde minut, tills kräkning uppstår — dock ej för många doser!

Laxermedel: engelskt salt, bittervatten, ricinolja. För längre bruk (dock ej utan läkares medgifvande): *franguladekokt* och *sammansatt lakritspulver* (se under dessa rubriker!)

Lakritspulver, sammansatt (Pulvis Glycyrrhizæ compositus). 1—2 teskedar på kvällen vid trögt lif.

Magdroppar. Se Bäska droppar!

Magnesia (Hydratocarbonas magnesicus pulveratus). 1—2 teskedar i vatten en å flere gånger dagligen vid »magsyra» (grossess). Ut-

värtes bra som tandpulver och som ströpulver vid hudlöshet.

Maskfrö (Flores Cina). Åt barn $\frac{1}{2}$ —2 gram (åt äldre 3—5 gram) med socker eller sirup vid spol- och springmask.

Natriumbicarbonat, bicarbonat (Bicarbonas natrius). Invärtes i dosis af 1 gram i liknande fall som magnesia.

Nervdroppar (se under Kamfer!)

Nicht (Lycopodium). Ströpulver vid hudlöshet.

* *Opiidroppar (Tinctura thebaica)*. Se under diarrhédroppar.

Prinsens droppar (Liquor acetatis ammoniaci pyroleosi). 25—50 droppar i vatten såsom upplifvande (skrämnel, vanmakt etc.) och såsom krampstillande. Åt barn: 3—12 droppar.

Ricinolja. 1—2 matskedar åt fullväxta.

* *Sublimat* (1 : 1,000 till utvärtes bruk i sår o. d.).

Tanddroppar. 1) *Stigzelvi tanddroppar*; bra medel, fås utan läkares recept. 2) * *Cocainlösning (cocain 50 centigram i utspädd sprit eller kamfersprit 15 gram)* till ingnidning på tandköttet och med försiktighet i själfva tanden.

Terpentinolja. Utvärtes till omslag, ingnidningar vid smärtor, reumatism etc. Invärtes vid hosta som *emulsion*, som beredes för tillfället af 1—2 teskedar rå *terpentinolja*, väl blandad med 50 gram *honung*, 50 gram *vatten* och en *ägghula*. Tages teskedvis flere gånger dagligen.

Thielemanns droppar (Mixture Thielemanni) se *Diarrhédroppar*.

Vaseline. Till ingnidning på sprickig, ömtålig hud, o. s. v.

Öfvermangansyradt kali. En för tillfället beredd svagt ljusröd eller violett lösning (c:a 1 : 5,000) lämplig till munvatten (elak andedräkt), till sköljningar vid difteri o. s. v. Utmärkt medel för rengöring af sår (isynnerhet illaluktande), då något starkare lösning (1 : 200—500) användes.

Häftplåster (helst utbredt amerikanskt).

Bomull (ren, fettfri, från apotek) till förband på sår o. d., fuktad med någon af de ofvan nämnda antiseptiska medlen (t. ex. borsyra).

Gasbindor (c:a 8 centimeter breda) till förband.

1 *sköljkanna* med ansatsrör dels för lavemang (bättre än lavemangspruta) och dels för underlifssköljningar.

1 större och 1 mindre *sårspruta*.

Våg med gramvichter.

1 eller flere *droppflaskor* (för drypning af droppar).

Husapoteket bör förvaras helst i särskildt skåp eller åtminstone i en särskild afdelning i annat skåp (t. ex. linneskåp) på ett ej allt för varmt ställe. Alla flaskor och burkar böra vara försedda med tydlig etikett, å hvilken finnes påskrifvet med tydlig stil *invärtes* eller *utvärtes*, samt, om det ej fås utan läkares recept, *gift*; vidare medlets *namn* och *användning*, samt nederst *huru mycket* af medlet kan och bör gifvas. Bäst är, att en af familjens medlemmar har hand om husapoteket, och, så vidt sig göra låter, lemna ut medicinen i hvarje fall. Alltid är att ihågkomma, att husapoteket är en hjälp blott i lättare fall eller i första hand, tills man får hjälp af läkare, som då och ur ett någorlunda fullständigt husapotek har möjlighet att utvälja lämplig medicin, tills den af honom föreskrifna hinner anskaffas. *D:r —d.*

Smånotiser från kvinnovärlden.

Yrkes- och studiestipendier för kvinnor. Fredrika Bremerförbundets fond för detta ändamål har under 1889 mottagit i bidrag 10,248 kr., så att den nu uppgår till 20,077 kr. Inga stipendier komma emellertid att utdelas, förr än fonden uppgår till 150,000 kr. Åtskilligt återstår således ännu, hvadan vi erinra den välgörande allmänheten om det goda och nyttiga ändamålet.

För saken intresserade personer erhålla närmare upplysningar genom sekreteraren i förbundets stipendiikommitté, hvilkens adress är Malmtoresgatan 5 Stockholm.

Teater och musik.

Kungl. operan. Med anledning af danska kronprinsparets härvaro gafs på onsdagen i denna vecka galaspektakel, hvarvid operan »Lakmé» uppfördes. Alla biljetter voro naturligtvis slutsålda i förköp.

K. Dramatiska teatern har gjort ett i alla afseenden lyckligt grepp genom återupptagandet af Sardous spännande komedi »Dora». Stycket eger såväl i sig själf som i det sätt, hvarpå det här utföres, alla förutsättningar att för andra gången kunna bli en verklig kassapjäs. Så som *hr Fredrikson* spelar Favrolle står han säkerligen öfverträffad äfven af utlandets bästa skådespelare. Hvarje liten detalj är så väl genomtänkt, men på samma gång så naturlig, och det hela blir som sagt till en scenisk skapelse af första rang. *Hr Palme* har som *André de Maurillac* en af sina allra bästa roller och *hr Thegerström* gör den illsluge diplomatiska agenten van der Kraft med god beräkning och verkan. Bland de öfriga manliga rollinnehafvarne torde särskildt böra nämnas *hr Rydgren* och *Hamrin* som resp. Tekli och Toupin. Kommer så fruntimmersidan. Hvad som förlänar denna repris ett särskildt intresse är den omständigheten, att en af teaterns bästa skådespelarinnor, här fått försöka sig på ett nytt fält. *Fru Hartman* har nämligen öfvertagit titelrollen i stycket, och hon utför densamma med en värma och innerlighet, som göra, att man gärna öfverser med att hon i de starkare scenerna ej fullt räcker till. Den framstående och begåfvade skådespelerskan har dock i denna roll visat, att hon äfven förstår att anpassa sig för uppgifter af större och allvarigare art än dem, i hvilka hon hittills briljerat. *Fru Littmarck* genomförde sin roll konsekvent, men gjorde sin markisinna väl simpel. *Fru Rundberg* var förtjusande som den politiserande prinsessan Bariatine. Främst på spinnvidan står dock *fru Fahlman*, hvilken nästan i hvarje ny uppgift, som föreläggas henne, kan sägas taga ett nytt steg framåt. Hennes grefvinnan Zicka, denna ränksmidande, svartsjuka och moraliskt förfallna kvinna, är alltigenom förtäffligt hällen och förtjänar det största erkännande. Stycket, ypperligt iscensatt af *hr Fredrikson*, bör ses af en hvar, som älskar god scenisk konst. Det lifliga bifall, som hvarje afton kommer detsamma till del från den fullsatta salongen, tyder på, att »Dora» ej så snart kommer att försvinna från repertoaren.

På fredagen i denna vecka uppföres 3-aktskomedien »Lilla svärmoder».

Konserten till förmån för Eugeniahemmet hade nästan till sista plats fyllt Östermalms kyrka. Att den skulle slå lifligt an, kunde man vänta sig, då ju så många bland våra förnämsta solister medverkade. Som det i dubbel afseende intressantaste numret på programmet får räknas »Stabat Mater» af pseudonymen *Lago*. Som bekant döljer sig bakom denna signatur en kvinna. Ovanligt är ju ej, att en kvinna egnar sig åt den skapande musiken, men mera ovanligt att hon härvidlag går in på den högre musikens område. Ja, de finnas, som påstå, att kvinnans begåfning ej alls skulle ligga åt det hållet. Men hvarför skulle ej kvinnan, som ju är mäktig så djupa och innerliga känslor, så varm religiositet, hvarför skulle hon ej kunna skapa den härligaste kyrkomusik, blott hon fätt den för detta skapande i allmänhet nödvändiga underbyggnaden? *Lago* har med sin nu uppförda komposition visat, att det går för sig, visat att hon har förutsättningar härfor. Om och hennes »Stabat Mater» naturligtvis kommer till korta vid jämförelse med de erkända mästarnes tonskapelser på detta område — men dylika jämförelser äro ju onödiga — så måste dock erkännas, att hennes arbete inger de bästa förhoppningar om, att hon framdeles skall komma med ännu

mognare alster på detta område. *Lago*, hvilken under de senaste åren gjort sig synnerligen fördelaktigt känd genom sina sång- och pianokompositioner, har emellertid genom sitt »Stabat Mater» visat, att det ingalunda är omöjligt för en kvinna att tränga in i de djupare schakten af den skapande tonkonsten.

Herrar Arvid Ödmann och Salomon Smith gifva om söndag matiné i Berns nya salong. Vi behöfva ej säga mera, för att alla våra läsarinnor i hufvudstaden och kanske äfven många från landsorten skola rusa dit. De biträdas af fröken Märta Petrini, prof. Ivar Hallström och *hr John Jacobson*, de båda senare som ackompanjatörer.

Hr Ossian Hamrin gifver söndagen den 9 mars matiné å Dramatiska teatern, hvarvid bland annat uppföres den bekanta farsen »Otellos triumf». *Fru Littmarck* spelar sin gamla roll. *Hr Personne* spelar aktören Ramp och *fru Hartman* utför skomakarpojken Fritz' parti.

Konstnärskarnevalen i Berns salonger lördagen den 1 mars blir en tillställning, som kommer att medföra både nytta och nöje. Behållningen är nämligen anslagen till Dramatiska och musikalska artisternas pensionsförening. Ändamålet är sålunda behjärtansvärdt, och nöje af tillställningen torde en hvar med säkerhet kunna påräkna.

”Bildning.”

En berättelse från Skåne

af

Jane Gernandt.

Fröken Karin Tydén — alias Karna Truls Jins — stod framför spegeln och redde ut sitt långa, svarta hår, som gick i böljor under kammen. Hon skulle på »höstgille» hos länsman Topp, och det var en smula »oppställt» omkring henne: en styfstarckt sits klädning pöste ut från dörrhängslet och ett snörlif låg kastadt öfver en stol, men det gjorde ingenting; — kammaren såg så ljus och treflig ut i det gula eftermiddagssolsketnet . . . Frökens egna starka armar hade ju skurat golvet på förmiddagen, just som *Katrina Topp* kom och skulle bjuda, och där hon nu stod och log emot det grönskiftande spegelglaset, tänkte hon på, hur brådt hon haft att skjuta undan baljan, innan det tog i dörrlåset: — Toppens töser voro ju så fina på det, båda två, att de inte tälde ta i en skurbalja en gång, om den också var så blank, att man kunde äta rödgröt ur den.

Fröken Tydén började vrida upp sitt hår på »det moderna viset», så att hon fick allsammans öfver hjässan, ty modern, det ville hon vara, fast det inte fanns någon, som förstod sig på det här i Tyddinge, utom möjligen Toppens, och de begrepo det inte heller, så sällan som de kommo in till Lund . . .

Det var nog sannt, att det gått ett år, sedan fröken Tydén själf gick i skola där, men det kunde då ingen märka. Hon talade lika fint nu, som den dag hon kom därifrån, och det hände henne allt emellanåt, att hon fick se *Per Pers Hana* stöta till *Hans Jins Pernilla* och höra dem hviska: »Jess, hva' Karna Truls Jins förvännen målet.»

Det var för resten en tre fyra år sedan, hon kändes vid namnet *Karna Truls Jins*. Den dagen hon åkte in till sta'n med far, tog in hos handlande *Jippsons* vid *Lilla Torg* och presenterade sig i *fru Björlns* skola som *Karna Trulsson*, rann den tanken upp för henne, att hon inte var från Tyddinge för intet. Både frun och de leda sta'botöserna hade dragit på munnen, då hon sade sitt namn, och det satt hon och grundade på hela eftermiddagen med det resultatet, att hon kunde somna in på ett beslut om kvällen. När solen lyste in genom herrskapet *Jippsons*

rödrandiga rullgardin klockan fem om morgonen och letade sig fram till den smala säng, där Tyddingetösen satt klarvaken, fann den inte längre någon Karna Truls Jins att bränna brun om kinden, men den fann en liten fröken Tydén att bestå en smula ljus på, när hon skulle sitta i Smalgränd nr 17 och räkna stygnen på ett stycke stramalj under uppsikt af fru Zélida Björlin.

Metamorfosen gick lätt för sig: Karna hade bara att följa exempel. En Hyddingepojke, som låg i Lund för att läsa på studenten, hade kallat sig Hydén, och då kunde väl en Tyddingetös, som kom dit för att gå i skola, kalla sig Tydén. Var det någon, som inte ville gå in på det, argumenterade hon med två stora, starka knytnävar, som varit med om mer än ett slagsmål, ty det var inte för intet Karna Truls Jins fick heta 'pågatös' där hemma på landet.

»Karin är en liten vildkatt, men det ger sig nog, när hon får vara en liten tid i sta'n,» sade skolfrun.

Gud vet i alla fall, om det gaf sig! . . . Då skulle hon väl inte haft en sådan lust att dansa 'hopsavals' i Toppens loge i stället för polka i Toppens sal.

Fröken Tydén tog några hopsasteg, där hon stod och drog åt snörlifsbanden; — hon ville ju alls inte låtsa om, att det gör en liten smula ondt att bli 22 tum om lifvet, när man är af bonderas och har en midja som Venus Milo.

Då hon ändtligen var färdig och sprang ned för trappan, var det bra nära, att hon slagit omkull två små blanktvättade pojkar, som kommo hand i hand.

»Mormor sa', att moster skulle ta' kappan med, för det blir nock kallt till kvällen,» sade den störste.

Köksdörren öppnades på glänt nere i farstun, och en gumma klädd i en gammal klädning af svart 'köpetyg', men med hatt på hufvudet, tittade fram i springan: »För allt hvad du gör, Karna, så tag på dig, så du inte frys', för vädret är inte att lita på.»

»Ah, frys'!» sade Karna med en knyck på nacken. »Säg, mor, tycker mor inte, att jag skulle haft en puff till på turnyren?»

»Nej, der 'fallerar' ingenting. Du är, min gonn, så hög som ett hus, tös.»

Karna svängde på sig och gick till dörren midt emot: »Är du färdig, 'Agust?'» ropade hon otåligt.

»Pastorn gick i förväg,» sade gumman.

»Jaså . . . ja . . . Adjö med mor!» Fröken nickade, slog upp sitt parasoll och steg ned i den lilla trädgårdstappan, där hennes sväger, pastor August Jonathan Collin, samlade ihop några nejlikor till en bukett.

»Det är till dig, lilla Karin,» sade han leende.

»Ville jag spöka ut mig som en 'bonnatös', så kunde jag nock gjort 'et själf,» svarade fröken och gick ifrån honom.

Katarina Topp tog emot sina gäster ute i trädgården: »Vi ha lundafrämmande,» hviskade hon strålande och presenterade en liten blond student.

»Ja, det är allt, hvad vi ha att bjuda på,» sade hennes syster med en elegant handrörelse emot den unge mannen.

Inte hade han mycket skägg att småle i, studentpojken, men han log i de par strån han hade: »Jag beklagar, att fröken Tydén måste hålla till godo med min obetydlighet,» sade han med en skälmaktigt ödmjuk blick på hennes höga gestalt och upp i hennes svartfransade ögon, som voro klarblå som en veronica, när de slogos upp.

»Ah, det är inte farligt,» sade hon med samma beundransvärda ledighet som den yngsta fröken Topp. »Jag har sett mindre studenter än kandidat Möller . . . Albin Frisk — känner kandidaten honom? — han räcker mig inte längre än hit.» Och hon pekade på sin gudineskuldra.

Lyckligtvis var kandidaten i de åren, då man dränker en krossad illusion i ett godt skrott . . .

Det dracks kaffe ute i trädgården och dansades inne i 'det bästa rummet,' och så föreslog pastorn, att man skulle gå ned och se på 'folket' en stund.

»Ack ja, då kan vi få oss en sväng där nere också,» sade Karna obetänksamt.

Fröken Katarina log litet försmädligt: »Det

kan naturligtvis inte komma i fråga för Adelaide och mig.»

Fröken Tydén blef het: »Jag skall säga dig, Katarina, att finare fröknar än ni» — — — — — Längre hann hon icke; hennes sväger hade tagit henne under armen: »Kom nu, lilla Karin,» sade han.

»Ah, du! — hvad har du med mig att göra?» Hon ryckte sig lös och sprang fram mot logen till . . . Kandidaten följde efter: »Vi sk'a ändå ha oss en svängom,» sade han, »nu ä' de ju som bäst i farten . . . Nej, se bara på henne där i röda kjolen — — — Hon ser inte illa ut, och det gör inte han heller, den, som hon dansar med.»

Fröken Tydén hade vändt sig till Adelaide: »Har ni honom i tjänst, Nils Pers Ola?»

»Jag tror, han går i daglön. Han är ovän med brodern, säga de.»

»Jaså, det är Nils Pers Ola. Det var en gällande karl,» sade kandidaten.

Fyren hörde det, när han dansade förbi; han satte klacken i logegolfvet och stannade: »Nej, kom du, Hana, vi ä' inga vanliga menageriapor, som herrskapet kan stå och ha roligt åt,» sade han och rätade ut sin starka, obrutna bondegestalt, som han gick förbi fröken Tydén.

Hon hade blifvit blodröd, och det var knappt möjligt att få ett ord från henne under hela kvällen.

»Du är så tyst, Karin,» sade pastorn på hemvägen. »Det är väl aldrig den där studenten, du går och tänker på!»

»Den stackarn,» sade Karna, »hvad bryr jag mig om den!»

Han såg på henne . . . som hon gick där, ljus och fri mot skymningen, som föll, och så spänstig och käck, att det var, som om det strålat kraft ifrån henne, passade hon icke i hans drömmar, och dock var det kring henne de slöto sig.

»Hon leker med mig,» tänkte han, när han föll i funderingar vid sitt fönster, »men jag är trött vid det, och i morgon vill jag ha slut på det här.»

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 23 febr.—1 mars.

Enklare bord.

Söndag: Oäkta sköldpaddssoppa; rostbiff med stekt potatis och pepparrot.

Måndag: Kaffefver med lingonsylt; puré på kastanier (som soppa).

Tisdag: Oxfilet i skifvor med makaroni; semla och mjölk.

Onsdag: Sik med pepparkaka; oxsvanssoppa.

Torsdag: Buljong med ris; kalfrikassé.

Fredag: Griljerad skinka; saft-soppa.

Lördag: Späckad oxtunga med gröna ärter (konserverade); äggöl.

Recept.

Sköldpaddssoppa (falsk): Buljong kokas af ett gödkalvhufvud med 2 morötter, $\frac{1}{2}$ kålrot, litet selleri, kryddas med salt, peppar och ingefära, skummas väl och silas; tillspädes med annan stark buljong och uppkokas. Två à tre rödlökar hackas, brynas i smör och mjöl, buljongen tillsättes med litet brynt socker, en knifudd cayenne och en knifudd socker jämte något sherry (i brist däraf konjak), hvarefter soppan icke får koka, emedan den då skär sig. Serveras med bitar af kalfhufvudet, frikadeller och hårdkokta äggulor, hvilka senare dock kunna utelemnas.

Sik med pepparkaka: Siken rensas väl, skäres i stycken, kokas därefter med vin, vatten, smör, lök och rifven pepparkaka, saltas helt obetydligt. Den får icke koka länge, upplägges i sin sås och serveras. Ganska god.

Oxfilet med makaroni: Oxfileten skäres i tämligen tjocka skifvor, hvilka brynas i smör i kastrull och stekas färdiga i en sås af smör, mjöl och buljong, eller i buljong, tillsatt med stek-sås, om sådan finnes öfver. Magert färskt fläsk skäres i tärningar, kokas i vin och buljong. I en annan kastrull färdigkokas makaronerna i buljong, hvarefter fläsket och makaronerna jämte ett par matskedar buljong till samman stufvas en stund, saltas. Skifvorna af fileten upplägges i krans på ett varmt fat med makaronistufningen i midten. Särdeles god anrättning och därjemte lätt att laga. O. H. D.

Handarbeten.

Den lilla handväf eller strumpstoppningsapparaten, som vi kort före jul hade tillfälle rekommendera åt våra läsarinor, synes hafva vunnit dessas lifligaste erkännande. Därom vittna de talrika skrivelser och rekvisitioner, som ingått och dagligen ingå. Apparaten förtjänar ock till fullo att spridas till hvarje hem. Likasom man nu

omöjligt kan tänka sig ett hem utan en symaskin, lika outhärlig torde ock hädanefter den sinnrika handväfapparatens blifva. Unga och gamla, män och kvinnor hafva både nytta och nöje af dess användande. Husmodern behöfver ej nu med ängslan och oro blicka på en söndrig duk eller servet, ty med den lilla handväfapparatens kan hon lätt väfva igen det slitna hälet, så att duken eller serveten blir lika prydlig och användbar som förut. Och strumpstoppningen går som en dans. Arbetet göres både lätt och fint, så att tid vinnes och besparingar i alla hänseenden uppstå. Det ofantligt billiga priset, 2 kr. 50 öre (till landsorten 2 kr. 80 öre), återbetalar sig sålunda mångdubbelt. Apparaten, hvilken hör till det slag, som med största skäl kan rekommenderas, har som bekant förts i marknaden af den välkända firman Percy F. Luck & Co. härstädes, men kan ock erhållas genom Iduns uträttningsbyrå.

Bosättning.

K. M. Lundbergs bosättningsmagasin härstädes meddelade, som våra läsarin-

nor nog erinra sig, sistlidet år genom Idun ej mindre än tre kostnadsförslag till färdigsydda linneutstyrlar för bostättning, till pris af resp. 4,235 kr. 86 öre, 2,325 kr. 31 öre och 1,172 kr. 29 öre. Många af Iduns läsarinor hafva emellertid begärt förslag till en ännu billigare utstyrlar, och har den aktade firman, såsom synes, på annat ställe i detta nummer nu tillmötesgått dessa önsknningar. Detta nya kostnadsförslag slutar på en summa af endast 635 kr. 70 öre, hvilket måste betraktas som synnerligen billigt.

Hvarjehanda.

Gamla utslitna filthattar äro utmärkta att klippa till skosulor.

Läkareråd.

Astrid. 1) Det är möjligt, att något underlifslidande kan vara orsaken (kan afgöras blott genom undersökning). Emellertid förekomma dylika plågor ej så sällan äfven hos personer utan något dylikt lidande. 2) Se svar till Ella i nr 3.

Tacksam. Ni gör klokt i att låta läkare undersöka er urin, ty svaret beror naturligtvis på dylik undersökning. Då Ni emellertid känner Er fullt frisk, är det väl troligt, att det observerade ej har någon vidare betydelse. *Ny prevenerant*. 1) Måste i sådant fall opereras. 2) Troligen beroende på olämpliga skodon. Skaffa Er större dylika med en filtsula i botten. Möjligt är ock, att Ni har s. k. plattfot.

34 år. Låt en specialist i öronens och näsans sjukdomar göra en fullständig undersökning. Annat råd kunna vi ej gifva Eder.

Maria. Drick tre gånger dagligen till måltiderna ett halft dricksglas vanligt vatten med tillsats af en matsked *Ronegnovatten*. Fortsätt därmed 5 a 6 veckor. Tag riklig motion. 2) Se svar till Ella i n:r 3.

Ny läsarinna af Idun. 1) Se svar till Eva i n:r 3. 2) Gör hvarje kväll en insprutning i näsan af en ljum koksaltlösning (1 %).

Brita. Utan undersökning våga vi ej gifva Er råd, så mycket mer som ju frågan n:r 2 är af mycket viktig natur. Vårt råd är därför, att Ni rådfrågar läkare. Adress: Nybrogatan 15 A. 1/2-3-4.

Numea eller Numa (?). Mycket svårbotligt. Försök den behandling, som finnes föreskrifven för Eva i n:r 3. Den nämnda tandläkaren kunna vi ej till.

Wera. Ni skall först låta en tandläkare göra edra tänder rena, d. v. s. befria dem från s. k. vinsten och andra beläggningar. Därefter skall Ni hvarje kväll och morgon omsorgsfullt borsta edra tänder, helst med något bra tandpulver (t. ex. dr. Ulmgrens), så får Ni nog hvita tänder.

Kalla Kkr. Se svar till Eva i n:r 3. S. Ni kan genom operation säkert bli kvitt edra näspolyper. Vänd Er till läkare, helst öronläkare.

En liten skönsks prenumerant. Se svar till Ella i n:r 3.

Maria. Vi tro, att Ni skulle kunna ha nytta af hypnotisk behandling af kompetent person. Ju djupare den hypnotiska sömnen är, dess större äro också utsikterna, att kuren skall lyckas. En hyvad Ni kallar »änkt suggestion» misslyckas nog oftast.

Naemi. Grönsåpan gnides in (utan vatten) och får sitta på en viss tid (t. ex. öfver en natt), och detta upprepas efter vissa dagar, allt efter hudens känslighet och den större eller mindre grad af retning, som alltid uppstår och måste uppstå för målets vinnande. Vi tillråda Er i alla händelser försiktighet äfven med detta medel.

Saida. 1) Ingnid tvänne kvällar med ett par dagars mellanrum s. k. *grönsåpa* och tvätta utaf påföljande morgon. Upprepa behandlingen om någon tid, om obehaget ej tyckes vara fullständigt borta. — Er man bör använda samma medel. 2) Detta torde Ni svårigen bli kvitt. Ni kan försöka samma behandling, som tillråds Naemi i n:r 6. (Jämför svar till Naemi här öfvan.)

En tacksam moder. Eder fråga är omöjlig att besvara, emedan undersökning af flickans tillstånd i öfrigt måste afgöra *orsaken*, som naturligtvis bestämmer behandlingen. Är flickan i öfrigt fullt frisk, har detta troligen intet att betyda; eljes fordras lämplig allmänbehandling.

Fru J. Gnid dem morgon och afton 5—10 minuter grundligt med *kamferolja*. Massage af kompetent person skulle säkerligen ha ännu bättre verkan.

Arval. Försök gurglingar 4 gånger dagligen med en lösning af 5 gram *garfsyra* i 1/3 liter vatten med tillsats af två matskedar *konjak* och en matsked *glycerin*. Fortsätt härmed åtminstone 3—4 veckor.

Hed. N. Se svar till E. E. i n:r 7. **Pelle.** Orsakerna kunna vara flere. I de flesta fall mjällbildning. Huru Ni i sådant fall bör sköta Eder, finner Ni i svar till E. E. i n:r 7.

Moder i hemmet. Ni har nu intet annat att göra än tvätta morgon och afton med kallt vatten och ett par gånger under dagens lopp med sprit som förut, dock hellre något utspädd. Skydda så mycket som möjligt för tryck. — Blifva de i sommar särga, så är bästa medlet användande af s. k. värthatt och fuktningar hvar tredje timma med 5 % *karbollsning*. Dr — d.

Prisfrågorna IV—VI.

(Täffingens utgång).

Jämnt 50 svar ha inom de ut-satta 14 dagarne denna gång ingått, däraf 20 å frågan n:r IV, 6 å n:r V samt 24 å frågan n:r VI. *Priset* har tilldelats signaturen *Leonora* för uppsatsen »Om *hembakning*», hvilken kommer att meddelas i nästa nummer. Särskildt erkännansvärda ha dernäst synts oss signaturerna *Ebon Hois* svar å frågan IV och *Marits* svar å frågan V.

Red.

Prisfrågor X—XII.

(Af samtliga till Redaktionen insända frågor, afsedda att införas å vår vanliga afdelning för »Frågor och svar», utvälja vi till hvartannat nummer tre, hvilka vi numrera i särskild följd med romerska siffror. För det bästa och mest uttömmande svaret å någon af dessa tre frågor, hvilket insändes inom 14 dagar efter det

LEDIGA PLATSER.

För en anspråkslös flicka med måttliga pretentioner finnes plats som lärarinna i vanliga skolämnen och musik att genast tillträda. Eleven nybörjare. Närmare gen. korrespondens med »Gerhard», Vallsta p. r. [1482]

En anspråkslös flicka, som för sin framtida nytta önskar lära sig fotografi, kan få detta på en större landsortsateljé. Pris för hel kurs med hel inackordering 200 kr. Svar till »Bergslagen» inlemnas å Iduns byrå f. v. b. [1564]

En äldre lärarinna, kunnig i de vanligaste skolämnena, något språk samt musik, erhåller nu genast plats, om uppgörelse sker med N. Svanberg, adr. Sunnemo. [1568]

En pålitlig och villig hushållerska, skicklig i finare och tarfligare matlagning, bakning och allt, som uti ett landhushåll förekommer, samt försedt med goda rekommendationer, kan den 24 april få plats på en herregård i Vestergötland, om betyg och referenser sändas under adress »H. M. L.» Lidköpings postkontor. [1571]

En verkligt snäll och anspråkslös flicka, som har lust att lära sig matlagning och öfriga hushållsgöromål, kan till våren blifva antagen i en liten tjänstemannafam., bosatt i vack. skogs-trakt. Eget rum och fritt vivre erh., men fordras, att sök. är kunnig i klädf- och annan sömnad, för att vid behof biträda därmed. Svar ins. till »Hem 1890». Kalmar p. r. [1579]

PLATSSÖKANDE.

En ung, anspråkslös flicka af god familj från landet önskar plats i bildad familj nu eller till hösten att gå frun tillhanda. Vid lön fastes intet afseende, endast ett verkligt godt och vänligt bemötande. Svar torde sändas till »Aggi 20 år», Iduns byrå. [1574]

En praktisk flicka af god familj önskar härmed plats att gå frun tillh. Den sökande är kunnig i vanl. hushållsgöromål samt enkl. kläd- o. linnesömnad. Barnkär, är jag villig att tillse barnen, om sådana finnas. Små pretentioner. Svar emottagas tacksamt, märkta »A. K.», Askersund, p. r. [1577]

Ett medelålders fruntimmer m. vana att förestå ett hush., önsk. vär-dinneplats till våren, helst i stad. Svar till »F. A. 42». Iduns byrå, Stockholm. [1576]

En ung flicka

af god familj önskar plats den 1 april i bättre familj i stad eller ock på landet, helst nära järnvägsstation, för att undervisa minderåriga barn i språk och musik. Hon är äfven villig deltaga i skrifgöromål. Plats såsom sällskap mottages tacksamt. Svar märkt »Anspråkslös 19» adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. [1575]

Värdinna—Lärlarinna!

En 31 års norrländska, bildad och musikalisk, önskar en dylik anställning. Hon har i flere år förestått ett mindre hushåll, är van att undervisa och hand- leda barn. Prima referenser. Vidare upplysningar å Fredrika Bremer för- bundets byrå. [1576]

Landt flicka, som är hem- mastad i alla till ett anspråkslöst hus- håll hörande göromål, önskar härmed plats i landhushåll, där hon åtager sig föreständareskapet för detsamma under uppsikt af husmodern. Sökandens ålder 22 år. Svar torde sändas till »Landt flicka», Motalapns exp. Motala. [Nord. A. b. Gt. 2832x1] [1562]

En anspråkslös flicka önskar, mot ersättning ett års tid vistas i en välvillig präst- eller tjänstemannafamilj, för att genomgå alla till hushållet hörande göromål. Närmare genom »Q.», Bjufs poststation, p. r. [1584]

En anspråkslös flicka önsk., mot fr. vivre. pl. att gå frun tillh. Van v. alla förek, görom. Goda refer. Svar t. »S. K.», Helsingb. Dagbl. kont., Helsingborg. [1575]

Att gå frun tillhanda

och handleda barn i ett bättre hus, önskas af en ung anspråkslös flicka kunnig i sömnad, musik o. de vanl. skolämnena äfven villig att deltaga i inomhus förefallande göromål. Sv. till »A. E.» torde godhetsfullt inlemnas till Iduns byrå. [1559]

Ett medelålders fruntimmer

af god familj, söker sig härmed plats som sällskap och biträde inomhus, hos något äldre fruntimmer i stad eller på landet. Den sökande är särskildt lämp- lig för sjuklig person. Benäget svar till »T. L.» emotes i Stanzens para- plymagasin Stockholm, Vesterlångga- tan n:r 67, där vidare upplysningar meddelas. [1558]

En ung flicka, som genomgått sjukklassigt läroverk och fullständig kurs i bokföring samt dessutom är fullt mäk- tigt tyska språket, söker från 1:sta april plats på kontor eller, i fall dessa plat- ser kunna förenas, gå frun tillhanda i en familj, där hon kan hoppas röna ett godt och hjärtligt bemötande. Svar till »J. S.» Linköping p. r. [1556]

En enkel och anspråkslös fic- ka önskar plats i familj att gå frun tillhanda. Små pretentioner. Bref torde märkas W., Sölvesborg, p. r. [1536]

En bildad flicka önskar komma ant. i fam. l. hos äldre dam som säll- skap i Stockholm l. dess närhet. Är mycket musikal., språkkunnig, skickl. i handarbeten, vill sprida trefn. i ett hem. Bästa rekommend. föref. Närm. uppl. kunna erh. af Fr. M. Cederschiöld, Vexjö. Sv. t. »Savoit vivre», Kristian- stad, p. r. [1530]

Plats

hos *härads höfding* eller *krono- fogde* önskas af en *ung bildad flicka*, van vid *skrif- och kon- torsgöromål*. Den sökande har genomgått en kurs i *handels- skola*. Pretentionerna små. Svar till »Ellen» torde sändas till *Iduns byrå*. [1506]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24, 9—10 och 2—3. Mag- och hudsjukdomar. [1841]

Doktor Carl Flensburg

33 Drottninggatan 33. Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis *Barnsjuk- domar*. [1843]

Doktor Per Johansson

Riddargatan 2. Hvardagar kl. 9-10, 2-3; söndagar 9-10.

Med. D:r ERNST SALÉN,

Ögonläkare. Bostad: Stora Vattugatan 2. Mottagning: helgfria dagar kl. 1/2 10—1/2 12 f. m. [1464]

Doktor

Johannes Schmidt,
10 Wallingatan 10
nedre botten.

OBS. Ändrad bostad. OBS.

Mottagningstider:
kl. 10—11 f. m. och 2—4 e. m.
Helgdagar endast sjukbud.

Fullständig sjukgymnastik efter Kellgrens metod, så väl manuel behandling som rörelsegymnastik. Äfven massage och hypnotisk behandling.

Tre-årig assistent hos Direktor Kellgren i London biträder vid gymnastiken. Tider: för Herrar kl. 9—11 f. m. samt kl. 3—5 e. m. » för Damer kl. 12—3. [1433]

Doktor Runborg,

12 Brunkebergstorg 12,
kl. 9—10 f. m., 3—4 e. m.,
behandlar företrädesvis *bröstsjukdomar*,
särskildt *lungdot*. [1465]

Tandläkaren F. A. WIDFOND

51 Kornhamnstorg 51.
Träffas kl. 10—2 och 5—6.
OBS. Lagningar och tillsättningar af flere tänder å tandgarnityr kunna erhållas från kl. 11 till 2 på dagen. [1519]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)
Denna vecka:
1:sta Serien af Savoyen.
Nästa vecka:
Java och Sumatra.
Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 be-
sök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10—10.
Hvarje söndag nytt program. [1357]

Familjer,

som önska sig en fullt kompetent söm-
merska, torde insända svar till »L.
L.», Iduns byrå. [1569]

I en af Östergötlands städer, som till-
lika är badort, kan ett yngre eller
medelålders fruntimmer erhålla inackor-
dering i ett godt hem. Priset moder-
at. Svar till »M. T.», poste restante,
Söderköping. [1560]

F. Björklund & Co.

Bok- & Pappershandel
46. Malmkilnadsgatan 46.

Post-, Skrif-, Konzeptpapper,
eleganta Papeterier och Korre-
spondenskort, Album, Portföl-
jer, Ramar, Fotografier och Li-
thofranter m. m. Nyinkomna smak-
fulla *Blomsterkort* (handmålad från
40 öre till högre priser) samt en mängd
artiklar för toaletten och skrifbordet
passande för

Mariadagen. [1566]

Övanligt billigt!

Hellinne Servietter pr 1/2 duss. 1,50
Stora Linne-Borddukar... pr 1/2 » 9,00
Virkväfda D:o 3x5 aln. pr 1/2 » 16,50
Sidenschalar m. sammetsrosor 1/2 » 10,50
Stickade Ylle-Kjolar pr 1/2 » 10,50
Hellylle Dam-västar pr 1/2 » 15,00
Trikot-Klädningslif pr 1/2 » 15,00
1/4 och 1/2 duss. sändas äfven på begäran.
Alb. S. Jonsson, Göteborg. [1580]

resp. numrets datum, utbetalas för hvarje gång

ett pris af tio kronor,

förbehållande vi oss att på öfligt sätt få efter godtfinnande begagna oss af äfven ej belönade skrivelser. På konvolutet sättes ordet: *Täflingskrift.*)

X. Huru skall en familj, bestående af 4 personer, kunna få en årlig inkomst af 1500 kronor att på bästa sätt räkna till för hyra, mat, ved, kläder m. m. samt skolgång för en fullvuxen dotter?
Stina.

XI. Vill någon af Iduns många läsarinor gifva en fästmo upplysning om tillvägagångendet vid strykning. Hon är ej i tillfälle genomgå en lärokurs, men vill ändå gärna inhemta denna konst.

XII. Kan man ej själf billigare bereda sin eau-de-cologne och sina parfymier i hemmet och huru?
Sparsam.

Frågor.

N:r 415. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinor ville gifva mig ett godt råd i fråga om det modernaste och vackraste sättet att sy och märka min sustyrsel. *Ung fästmo.*

N:r 416. Huru skall man lättast kunna öfverföra mönster på plysch, sammet och kläde?
Kowsky.

N:r 417. Skulle någon af Iduns läsarinor vilja gifva beskrifning på några goda och billiga sopprätter?
Turk.

N:r 418. Är det för håret nyttigt att använda nattmössa, och kan denna i så fall vara af röd flanel. Min man älskar mycket den röda färgen.
Dugis.

N:r 419. Hvilket är mest rekommenderande: att genomgå en säsong hos Labatt eller hos någon Köpenhamnsfirma? Och hvilken Köpenhamnsfirma skulle vara bäst? Hvad brukar en kurs kosta, och till hvad pris kunna två systrar blifva inackorderade i familj i Stockholm?
Inga.

N:r 420. Huru appliceras plysch å kläde eller siden?
Genssi.

N:r 421. Huru skall en mattväf trädas, knytas och trampas, för att tvåfärgadt inslag skall visa sig som schackrutor? Ingen ränning bör synas.
Dorit.

N:r 422. Undertecknad skulle vara mycket tacksam, om någon kunde för henne uppgä adressen på någon bomullstygsleverantör i Manchester.
H.

N:r 423. För anvisning på en vegetariansk matedel samt huru födan tillredes skulle en af Iduns läsare blifva tacksam.
Sivela.

N:r 424. Undertecknad, som bor i en trakt, där ganska god tillgång finnes på skogsbär, såsom blåbär och lingon, har sett uppgifvas, att i synnerhet af blåbär skall kunna beredas ett drickbart vin, som i mycket påminner om vin af drufsaff. Då flere af Iduns ärade läsarinor sarnolikt försökt denna vinberedning, vore det mycket kärt, ja, rent af i national-ekonomiskt hänseende en vinst, om de uti tidningen godhetsfullt ville beskrifva beredningsättet, vinets behandling, samt huru de själfva anse detta vin.
Leontina.

N:r 425. 1) Vill någon af Iduns ärade läsare eller läsarinor säga mig, om ett sådant äktenskap måste bli olyckligt, där föräldrar, syskon, ja t. o. m. vänner sätta sig emot, fastän de (han och hon) med den allra innerligaste och hängifvaste ömsesidiga kärlek äro fästa vid hvarandra. 2) Är det ett brott att mot sina föräldrars vilja gifva sig med den person, man gifvit sitt hjerta?
Olyckligt och dock lyckligt.

N:r 426. Finnes någon bland Iduns värda läsarinor, som vet kompositörrens namn till »Den skeppsbrutne» och i så fall skulle vilja uppgifva det till
Berthe.

N:r 427. En ung fästmo, som i full fart syr på sin utstyrsel, önskar några vackra spetsprof och frågor, om någon af Eder, ärade damer, skulle vilja sända henne några sådana. På förhand tackar
Molly.

N:r 428. Jag tänker väfva tyg till stickade sängtäckan, väfnaden fyr-käftad, men vet ej något vackert mönster. Röd regnarn önskar jag till inslag. Men hvilken färg bör då varpen hafva för att blifva passande till det omnämnda? Hoppas någon af Iduns läsarinor med smak och kunnighet i väfnad med det snaraste kan gifva svar!
Äldre husmoder.

N:r 429. Är det nödvändigt att vaxa bolstervar, ehuru det är fodradt, och huru skall det tillgå för att blifva ordentligt.
Äldre husmoder.

N:r 430. Vill någon af Iduns läsarinor godhetsfullt upplysa mig om några vackra verser, passande att skriva i poesialbum?
Vera.

N:r 431. Är det någon af Iduns läsarinor, som vet, hvar bildade flickor kunna i Stockholm få lära sig matlagning och särskildt lära sig lägga upp maten fint och treffligt?
Miss.

N:r 432. I Idun för den 8 nov. 1889 framkastas förslag att kunna förtjäna något genom att rita till mönster- och modetidningar. Jag vore mycket tacksam att få veta, hvilken tidning som troligen skulle vilja taga emot sådana (förträdesvis till hvit och kulört platt-

PERCY F. LUCK & C:o

STOCKHOLM.

Prislista å Vin.

Prisen äro beräknade emot kontant betalning med fria buteljer. Vid beställningar från landsorten torde likvid medsändas emedan efterkraf å vin icke är tillåtet. Vin leverera vi fraktfritt och emballagefritt vid alla järnvägsstationer och hamnar i Sverige, då beställningen uppgår till minst 50 kronors värde.

Sherry. Pr flaska.

- Dinner Sherry, ett godt bordvin Kr. 1.00
- » » » » pr ½ » 0.55
- Golden Sherry, ett fylligt, smaktigt vin » 1.25
- Fine London Sherry, halftorrt » 1.40
- » » » » torrt » 1.50
- Manzanilla, ett torrt vin med behaglig arom och smak » 1.80
- Olorozo, ljust golden, fylligt med utmärkt arom och smak » 2.25

- Amoroso, halftorrt, ett gammalt och utmärkt vin... Kr. 2.40
- Amontillado, torrt, very fine old superior » 2.50
- Fino secco Sherry, ett mycket torrt, gammalt och utsökt vin med charmant arom » 2.90
- East India Sherry, ljust golden, fylligt, mycket gammalt och oöfverträffligt till sitt pris » 3.20
- Old Brown Sherry, mörk golden, mycket gammalt och fylligt » 3.50

Portvin.

- Good special Port » 1.00
- Rich full-flavoured Port » 1.50
- Superior Fruity London Port » 2.00
- Very Superior Old London Port » 2.50
- Fine Sherry Muscatel » 1.25
- Fine Old Sherry Muscatel » 1.75
- Very Old Superior Sherry Muscatel » 2.50

Rödvin.

Bordeaux-Vin, ett helsosamt och behagligt lätt vin, alldeles fritt från de ofta förekommande tillsatserna af starka spanska eller andra viner. Pr ½-but. 1.10, ¼-but. 0.60, 1-but. 0.35
Vöslauer (Schlumberger)... Kr. 1.75
Vöslauer Goldeck » ... » 2.75
Vi äro enda försäljare i östra och norra Sverige för den renommerade firman R. Schlumberger i Wien. Detta rödvin kan stå uppslaget några dagar, utan att förlora sin arom. Château d'Estournal 1886, importerad i buteljer Kr. 2.90
Figeac S:t Emilion 1877 ... » 3.75
m. fl. sorter. (1551).

Vin från Samos.

Detta vin är ren drufva, behagligt med en svag muscatsmak. Det rekommenderas af läkare såsom synnerligen helsosamt, och är utspädd med vatten, en särdeles angenäm dryck Kr. 1.25

Sophia-Hemmet

Se den större annonsen i n:r 3 för i år. [1434]

Angenäm och vederkvickande hvilat efter arbetet erhålles uti **Hjalmar Peterson & C:nis Nya Fällstol** (gul eller brun) som äfven kan begagnas som *Fätölj, Chäslong* och *Säng* och som erhålles *fraktfritt mot 10 kr. järnvägssefterkraf från Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel, Karlstad.* Till förekommande af förvecklingar är vår *Nya Fällstol* alltid stämplad på de båda kortstyckena som uppbara armstöden med vår firma *Hjalmar Peterson & C:ni, Karlstad.* [1548]

Aug. Edelfeldts i Gamla och Nya Världen patenterade **Götiska Tanddroppar**, af tusentals personer bepröfvade och erkända såsom *det bästa hittills kända medel mot tandvärk.*

Intygas af Hrr Doktorerna A. R. Litzén i Sköfde och Carl Setterberg i Stockholm m. fl. Bruksanvisning och läkareintyg medfölja hvarje flaska. Säljas å 60 öre flaskan uti alla väl-fournerade Parfym-, Cigarr-, Manufaktur- och Specieraffärer i Skandinavien och i parti hos **Aug. Edelfeldt, Göteborg.** Profylaskor franko mot 80 öre i frim. Driftiga återförsäljare antagas å alla platser. (Nord. A.-B., Gtb. 2841x1) [1586]

Färskt vildt.

Tjäder, Orrar, Hjärpar, Ripor, färsk Renstek, Renbogstek, Rensadel, ny-rökta Renstekar. **I. W. Petersson, Köpmangatan 11. Stockholm.** G. 904] [1588]

Glöm ej bort, att *O. Williamson*, Borås, säljer prima helylle marinblå Gosstricotkostymer från 3 till 10 års för 3:50. Priskurant å yllevaror sändes franko.

Stora mansvästar med armar till 3:50 pr st. [1878] *O. WILLIAMSON, Borås.*

100 st. finare vitkort till kr. 1,25 å 1,50 erhållas franko, då kontant likvid (frimärken) sändes: *A. Kalén, Hellestad.* [1584]

UNGA FLICKOR! En anspråksl. flicka, helst musikalisk, kan nu genast bli inack. i post-mästarefam. för att lära post- och hushållsgörom. Läget vid badort i naturskön trakt m. frisk o. härlig luft. Godt o. vänl. hem kan påräkn. Franska o. eng. talas. Svar till »Godt hem», Lidköping p. r. [1578]

Prisbelönad trädgårdsbok. När våren kommer, bör intet hem sakna **Hushållsträdgården** af **Oscar Tamm.** Pris häftad 65 öre, kartonnerad 85 öre. [1585]

KARL ERIKSSON, Perukmakare, (etablerad 1860). **STOCKHOLM** 52 Vesterlånggatan 52. Specialité: Peruker för damer och herrar. **Fru Erikssons damfrisering** verkställer Kamning och arrangerar Brudklädsel. Allm. tel. 24 18. [1583]

Henrik Gahns äkta Aseptin-Tvål, som besitter samma goda egenskaper som **Henrik Gahns** berömda **Amykos**, rekommenderas som en särdeles helsosam toalett-tvål. Säljes i välförsedda detaljaffärer.

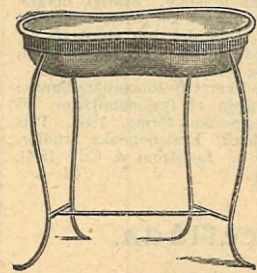
Hvarje tvål är stämplad med vidstående fabriks-märke. [1555]

GUSTAF HOLMBLOM KAPP-FABRIK 38 Vesterlånggatan 38 Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [1852]

Ägg. Öfverthuns omtyckta Hönsgårds Ägg, fina Löskoknings- o. Mat-ägg. Äggaffären Gallina, Mästersamuelsg. 53, nära Drottninggatan. Allm. Telef. 7.16. [1469]

Helsa och Sundhet Sanitära artiklar.

Anton Engström. [1545]

Pianinos, Flyglar & Orgelharmonium från de bästa svenska och utländska fabriker. **Största lager! Billigaste priser!** Fullkomlig garanti! Liberala betaltningvilkor! **OBS!** Äldre instrument tagas i utbyte.

J. LUDVIG OHLSON, Stockholm. 16 Regeringsgatan 16. [1423]

Billigt! Två dyrbara näsdukar, märkta med »Ulla», säljas 57 Drottninggatan, n. b. [1589]

Apelsinmarmelad, svensk tillverkning af utsökt beskaffenhet, i fru Avéns bodar, Regeringsgatan och Stureplan samt Slöjdmagasinet, Mästersamuelsgatan 43. [1588]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsäändas. [1949]

söm m. m.). Äfven skulle jag gärna vilja veta, vid hvilken kromo-litografisk anstalt man bäst kunde försöka vinna afsättning för originalutkast till gratulationskort. *Asteo.*
 Nr 433. Huru bör man taga ihop en strupafot till en herrstrumpa, så att det blir riktigt vackert fason? *Inox.*
 Nr 434. Ville någon snäll mamma säga, huru kjortlarne bäst fästas på flickor på 7 och 2 år? De få ej sitta till om livet alls. *Okunnig.*
 Nr 435. Skulle någon af Iduns ärade läsarinna vilja gifva mig en beskrifning på några af de trefligaste nationaldräkterna, vore jag mycket tacksam. *Gord.*
 Nr 436. Huru bör en lämplig gymnastik-dräkt förberedas? *Lisen.*
 Nr 437. Hvad syfte har kvinnoklubben? Eger hvilken som helst rätt att ingå i föreningen? *L.*
 Nr 438. Huru går man tillväga vid sotmätning? *Intresserad.*

Svar.

Nr 381. Utom »Jorden och dess folk», illustrerad »Sveriges historia» m. fl. böcker, som afhandla särskilda ämnen, rekommenderas »Uppfinningarnas bok», »Nordisk familjebok» eller andra s. k. uppslagsböcker och vidlyftigare ordböcker, emedan man i dem får god reda på »litet af hvarje». *Maja.*
 Nr 399. Skicka in er adress till »Idun» så skall Ni få er tillsänd en liten samling verser af *Gretchen & Irene.*
 Nr 405. Den för nybegynnare lämpligaste läroboken i stenografi torde otvifvelaktigt vara C. Lundgren, lärobok i Arends' stenografi, 6te upplagan, pris 50 öre, vid hvars sida S. Claasons stenografiska skrifsöfningar (pris äfvenledes 50 öre) med fördel kunna användas. Önskas en vidlyftigare framställning af systemet, rekommenderas E. Bergsten, större lärobok i Arends stenografi (Pris: 1 kr. 75 öre). Öfvannämnda läroböcker erhållas antingen genom närmaste bokhandel eller kunna rekvireras från Sv. Stenografiförbundets skattemästare, adr. *Uppsala. Gammal stenograf.*
 Nr 407. Grundliga lektioner i labiologi lemnas af Fr. L. Borg, Skeppargatan 6 A. 3 tr. Att hänvisa till någon särskild person, såsom den *skickligaste* läraren inom detta område, låter sig näppeligen göra, då så ofantligt mycket beror på elevens snabbhet i uppfattningen, goda syn och ihärdighet. Huru lång tid, som behöfves, är svårt att på förhand bestämma — beror på, hur ofta lektionerna tagas samt om eleven besitter här ofvan uppräknade egenskaper. Dock böra minst 2 å 3 månader beräknas. *Jonas.*
 Nr 409. Lagg osten, inlindad i något tunnt tyg, i en låda, fylld med humle, så möglar eller torkar den ej. *Heddy.*
 Nr 412. Ett utmärkt medel, som jag nyligen använt, är följande. Riktigt urvattadt smör bredes på ett kopplock, där det får ligga orördt, tills det blir grönt af ärg. Deraf strykes på värtorna för hvarje kväll, tills de snart nog försvinna. *A.*
 Nr 414. Af böcker i fysiologi finnas: Hierén, Grunddragen af fysiologi. 95 s. 10 pl. Z. Hægströms förlag. 1880. Pris 2 kronor. — Schack, Fysiologiska studier. 127 illustr. 269 s. Loostrom & C. i. 1883. Pris 4 kr. 50 öre. *Cl-g.*

Breflåda.

D. B. Ja, för en krona. »Gallus». Välkommen med edra uppsatser! *Montmorency.* Hvarför ej! *Eyvor Bonne-Vera.* Under märket »Ebon Hois». *Sibylla.* Vi insågo väl, att vi genom denna förändring ej skulle göra alla till lags. Att den dock på de flesta håll mötes med bifall, tro vi oss veta. *Prenumerant i Malmö.* Ja, det finnes. *Red.*

Innehållsförteckning:

Lina Nordwall. (Med porträtt.) — En moders bild; fyra sånger af *Charlotte Lindholm*, bel. med hedersomn. af Sv. akademien. I: Barnet. — Tala med din hustru; en bild ur livet af *J. Bayer*. — Våra hvardagsrum. — I forna dagar; strödda blad ur minnets album, samlade af *Mathilda Langlet*. III: Hans nåd och hennes nåd. — Bör den kvinnliga äktenskapsåldern höjas? *Herr P. T. Borgs* motion i första kammaren. — Husapotek; af *d. r. — d.* Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — »Bildning»; en berättelse från Skåne af *Jane Gernandt*. — Föreläsning till matordning för veckan 23 februari—1 mars. — Handarbeten. — Bosättning. — Hvarje-handa. — Läkareåd. — Pristfrågorna IV—VI. (Täffingens utgång.) — Pristfrågor X—XII. — Frågor. — Svar. — Brefflåda.

FAHLCRANTZ & C:os förlag.

Finns det någon af Iduns läsarinna, hvilken ej tagit kännedom om den märkliga boken

Qvinnofrågan

af
Emil Svensén.

Pris: 2; 25.

»Genom stilens genomskinliga klarhet, genom sin tankeskärpa, vidsträckt beläsenhet, parad med vaken iakttagelse och ovanlig kombinationsförmåga, samt till sist, men dock i främsta rummet, genom den *sedliga kraft*, som uppstår innehållet, hör Emil Svensén till det nu levande släktets sundaste skriftställare. — Detta är både nya och friska tankar, värda det största afseende. Man läser boken, som man läser en snällrik roman.» *(Teodor) H(olmberg).* [1516]

Sparsamma Fruar.

Härmed tillkännagifves, att jag efter min moder Fru B. Sundemans fränfalle öfvertagit den *Ylleaffär*, hon bedref i nr 11 Artillerigatan. Ull och gammalt ylle mottages hädanefter till spånad. Väfnig af tyger, schalar, filtar m. m. hvarje dag i Klara Norra Kyrkogata 12, 1 tr. Hvar och en får sitt ylle tillbaka i form af garn. **OBS.** Blott ett halft kilo ull till hvarje kilo gammalt ylle!
 Hildur Andersson,
 född Sundeman.
 Telefon 794. [1361]

Ett tillfälle att köpa så billigt återkommer aldrig.

30,000 meter 1:ma Halfylle Flanell som kostar grå 70 öre, röd 88 öre och hvit 84 öre, bortslumpas till grå 51 öre, röd 61 öre och hvit 61 öre metern.
 A. Williamson, Stockholm.
 Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp. [1373]

Svenska arbeten.

Träskulptur,
Målningar,
Konstväfnader
m. m.
i
Nordisk Konst- och Slöjdställning
9 Kungsgatan 9. [1504]

Rikhaltigt Lager af Glas, Porslin, Nysilfver, Bosättnings- o. Lyxartiklar, till allra billigaste priser.
 G. JOHANSON.
 Kosta Glasmagasinet. [1542]

Gabelsbergers stenografi går framåt!

Hos *Sleipners redaktion, Vestervik*, rekvireras mot fri- eller sparmärken: **Lärobok** för själfundervisning i Gabelsbergers stenografi..... kr. 1.—
Tvåne stänglar brutna, novell af C. K.; tryckt med Gabelsbergers stenografi; titelplanschen af Jenny Nyström..... kr. 0.75
Katalog öfver Nordens Gabelsbergers stenografer (vanl. tryck) kr. 0.60
 På stenografiska tidningen *Sleipner* — femte årgången — prenumereras på närmaste postanstalt.
 För helt år kr. 3.—
 » halft år » 1.75
 » kvartal » 1.—
 (G. 12206) [1561]

OBS! Ändrad adress!

Bort med liktornarne!
Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornmedel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »*Deletor*», *Uppsala, Vaksalatorg 27.* [1340]

Köp!

Bröst- och lungskyddare,

bästa medel för att undvika få lunginflammation och lungkatarr. Säljas i 4 storlekar, för barn 2 å 2:50 pr st. och större 3 å 3:50 pr st., expedieras mot efterkraf af
Oscar Rydström,
 (G. 12212) *Eskilstuna.* [1565]
Obs! Dessa lungskyddare hafva visat sig mycket nyttiga, ja, t. o. m. hindrat svåra lung-åkommor.

För träsnideri.

Oskulpterade trä saker

i
Nordisk Konst- och Slöjdställning
9 Kungsgatan 9. [1592]

Om 20 öre i frimärken insändas till **Skandinavisk Modetidning, Stockholm**, erhålles pr om-
BARA gående ett elegant 20-å 24-sid. profnummer i fint koloreradt omslag af den löpande årgången.

BARA 20 ÖRE.

Häftet innehåller mer än 50 ypperliga illustrat. jemte beskrifningar öfver dräfter, hattar, handarb., monogram m. m.
ÖRE Endast nr 1 — det praktiska **brudutstyrelsumret** — betingar ett pris af 40 öre. 10 nr lemnas för 1,50; 20 för 2,50.

Sats-Bok

å Småbröd, Tårtor, Spis- och Knäckebröd, Limpor, Karamellkokning, Jästberedning m. m. m. m. å 0.75 i hvarje bokhandel eller och genom insändande af 75 öre i frimärken till
C. O. Ekblad & Comps bokhandel,
 [1493] *Vestervik.*

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverkningar af

Concentrerad Ättika på flaskor för utspädning.
Senap, blandad efter engelsk och fransk smak, flere sorter.
Biffstekssås.
Soja, Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborradt lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger *prisbelönade* och fullt jämförliga med de bästa utländska fabriker. Tillhandahållas hos *Hrr specerihandlare.* [1339]

Svenska Ur, Vagg- & Fick-Ur,

priselönta, patenterade, 1:a kvalitet samt alla sorters goda och väljusterade **Fick-, Vagg-, Bords- & Väckare-Ur** från de bästa utländska fabriker. 2 å 3 års garanti. *Ny, illustrerad priskurant för 1890 gratis och franko. Telefon 46 26.*

86 RÅDSTRÖM & HOLMBERG 86
Drottninggatan. [1518]

Outtömlig

på nyttigt och nöjsamt innehåll är den nya uppfinnningen **Examinator**. Bör finnas i hvarje hem, ty utom det att den roar ung och gammal, är den äfven prydlig. På grund af den stora omsättning, den haft, har jag nu kunnat nedsätta priset till 1,50, som vid rekv. torde insändas. Exp. helst pr järnv., emedan frakten blir billigast. Erhålles endast hos mig eller mina agenter. [1567] **JOHN FRÖBERG, Finspong.**

Husmödrar!

Kasten aldrig bort gammalt stickylle! Underteknad emottager jämte ull äfven gammalt ylle till spinning, väfnig (för hand), schal- och filtbredning. Hos mig spunnet s. k. trasgarn är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Beredningen af filtar öofverträffad. **Otto Elmgren,** Vesterlånggatan 66. [1339]

RAMLOSA

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slags plantskoleartiklar är nu utkommen [1351] och tillsändes franko.

PLANTSKOLEARTIKLAR
 Helsingborg i sept. 1889.
N. P. JENSEN

Från

K. M. Lundbergs

BOSÄTTNINGS-MAGASIN

N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7
STOCKHOLM.

Priskurant öfver färdigsydda Utstyrselar.

IV.

Damunderkläder.

6 st. Daglinnen	af Hollands	2.85	17.10
6 » d:o	» »	4.—	24.—
6 » Natlinnen	» Superior, fin Domestik	4.25	25.50
6 » Nattröjor	» striped Medium	3.75	22.50
6 » Underlif	» 1:ma Hollands	2.50	15.—
6 par Kalsonger	» svensk Kypert	3.—	18.—
6 » d:o	» engelsk Madapolam	3.75	22.50
6 st. Underkjolar	» Piqué	3.—	18.—
3 » Promenadjolar	» Hollands	5.75	17.25
2 » Peignoirer	» striped Medium	6.25	12.50
12 par strumpor	» ylle	1.35	16.20
6 » d:o	» bomull	1.—	6.—
1 duss. Näsdukar			7.25
1 » d:o			5.50

Lakan och Örngott.

(Priserna utan spetsar och broderier.)

12 par Lakan, 150 cm. bredd af bomull, 4.8 meter i paret	5.10	61.20
2 par Lakan 150 cm. bredd af linne, 5 m. i paret	17.25	34.50
6 » d:o 140 » » af oblekt bomull till tjänstefolk, 4.8 m. i paret	4.25	25.50
24 st. örngott, 63/63 cm. af bomull	1.50	36.—
2 » d:o » » linne	3.25	6.50
12 » d:o af bomull till tjänstefolk	1.—	12.—

Transport 403.—

Handdukar.

	Transport	403.—
2 duss. finare drällhanddukar, 60/90 cm.	12.25	24.50
3 » gröfre » 60/90 »	7.75	23.25
1 » » » 60/75 cm. till tjänstefolk	6.75	6.75
1 » » kökshanddukar 2-skaftade 60/90 cm.	6.10	6.10
1 » kyprade » 60/90 cm.	7.75	7.75
1 » » glas och porslinshanddukar	8.—	8.—
1 » Dammanddukar		3.25
1/2 » Lamp- » 50/50 cm.		1.80
1/2 » Knif- » »		1.75
1 st. Strykfilt		5.—
3 » Mangeldukar, 2.4 m. långa	2.25	6.75

Duktyger.

1 st. Damastduk, 170 à 180/300 cm.	11.—	11.—
1 duss. » serveter, 60/60 cm.	10.50	10.50
1 st. » duk, 170 à 180/220 cm.	8.25	8.25
3 » » » 170 à 180/180 »	6.50	19.50
2 duss. » serveter	10.50	21.—
2 st. » frukostdukar, 120/120 cm.	3.75	7.50
1 duss. » serveter	6.75	6.75
3 st. Drälldukar, prima 180/180 cm.	7.—	21.—
2 » d:o » 150/150 »	4.40	8.80
2 » d:o » 105/105 »	2.25	4.50
2 duss. Drällserveter, » 60/60 »	7.75	15.50
1 » Teserveter		3.50

Summa Kronor 635.70

[1572]

Lottsedlar, à 1 kr. st.

å följande gedigna Silfverarbeten.

(Vikten cirka 30 kg. = 67 skålp.)

Kaffekanna (med afvalningsfat)

Gräddkanna,

Sockerask,

Sockerång,

25 Kaffekoppar med fat (af Silfver),

25 Kaffeskedar,

Kaffeskedsborg,

Kaffebrüdsborg,

Stor Kaffebrika,

Dryckeskanna

1 par Ljusstakar för 5 ljus.

Dragning å ofvanstående pjäser kommer att försiggå den 3 april detta år.

Obs! Ett litet antal Lottsedlar finnes ännu kvar till salu hos mig och de flesta bokhandlare i riket.

C. J. JAKOBSSON,
Juvellerare & Guldsmed
SÖDERHAMN.

[1508]

Försök Germania!

Germania klädningstyget är ett nytt, nästan outslitligt, tjockt och varmt klädningstyg, som tillverkas i moderna mönster. Priset endast 49 öre metern = 29 öre aln. Kan endast köpas hos tillverkaren *A. Williamson, Stockholm. Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.*

Obs. Den, som ej är belåten med sända varor, får returnera dem. Profver endast då 20 öre följa. [1374]

Sångundervisning.

Efter den berömda Marchesiska metoden utbildas af undertecknad såväl Herrar som Damer.

Priset: 6 kr. för hel timma.

4 » » half »

Anmälningar emottagas alla helgfria dagar 10—11 f. m., 4—6 e. m. Adolf Fr. Kyrkogata 9 A III.

Zulamith Wellander.

Premiërsångerska. [1436]

Tandläkaren
ROLAND MARTINS
Tandpulver

försäljes i Stockholm:

på alla Apotek,

hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, i de större parfymbodarna, med flere ställen. [1332]

[1360]

SVARTVIKS

Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet. utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlare i riket. [1487]

AUGUST JULIUS

Kongl. Hof-Leverantör.

Speceri-, Vin- och Delikatessmagasin

i parti och minut,

38 Drottninggatan 38.

Allm. Tel. 44 58.

Bell. 1916.

[1480]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

I likhet med föregående år utförsäljas
"Broderade Remsor"
 till betydligt billiga priser.

OBS! Madapclamsbroderier.

OBS! Madeirabroderier.

Order från landsorten expedieras pr omgående.

Profver sändas på begäran. (S. N. A. 1873)

[1544]

I. F. HOLTZ

Brunkbergstorg 7,
 Allm. Telef. 5246.
 St. Nygatan 37,
 Allm. Telef. 2457.
 STOCKHOLM.

Dagligen inkomma nyheter af:
Eiffel-Snörmakerier,
Eiffel-Broderier,
Eiffel-Spetsar,

till garnering på kappor och klädningar.
 Order från landsorten expedieras pr omgående.
 Profver sändas på begäran.

Etui- & Portföljfabrik.

Specialaffär

för alla slags mon-
 teringar.

[1432]

OTTO GILLBERG

Telefon
 4970.

36 & 38
 Hamngatan
 STOCKHOLM.

Finaste monteringsaffär.

Svensk tillverkning.

Goda varor. Billigt pris. Ferm expedition.

Kurs i Konstsoömnad och Knyppling

meddelas af undertecknade. Brahegatan 21, 3 tr. upp.

Hilda Westerling,
 f. d. Lärarinna hos Handarbetets Vänner.

[1587]

Helene Schultz,
 Elev hos Handarbetets Vänner.

1890 års

Frö-priskurant

utdelas gratis, sändes franko.

SVENSONS Fröhandel

Lilla Nygatan 17, Stockholm.

[1507]

Pröfva Svea-tyget!

Svea klädningstyget är tillverkad af
 alla finaste kangarn, mycket segt
 och starkt (glider ej), tillverkas i mo-
 dernaste mönster och äkta färger, priset
 endast 63 öre metern = 37 öre aln.
 En vara jämgod med »Svea-tyget»
 gäller eljes i handeln 84 öre metern.
 A. Williamson, Stockholm.

Obs. Den, som ej är belåten med sända
 varor, får retournera dem. Profver
 sändas endast, då 20 öre bifogas.
 (1875)

EXCELSIOR-TE
 Direkt fr. produktionsorten
 importeradt, oförfalskad
KINESISKT TE
 med fin arom försäljes i
 flere utmärkta o. prisbilliga
 kvaliteter gen. Hir Specie-
 handl. En gros lager hos
 Otto Dahlström & Co.
EXCELSIOR-TE

[1476]

Maltose-Pumpernickel

af råg tillverkad bröd, värdefullt
 näringsmedel, mycket lättmalt.

Spisbröd

många sorter, tillverkade af de
 bästa rudimaterier, oöfverträffade
 i välsmak och näringsvärde.

Cakes och Biscuits

fullt jämförliga med de engelska.

Utförlig Priskurant

lemnas på begäran.

C. W. Schumacher,

Kongl. Hofleverantör,
 STOCKHOLM,
 17 Norrlandsgatan 17.

Order fr. landsorten expedieras pr omg.
 (1468)

altid edra
Köp Sybehör
 hos

Th. Karlsson & Co.,
 3 Regeringsgatan 3,
 ty där
 erhållas de
 bästa varor
 till billigaste priser.
 Profver franko. Telefon 6187.

[1462]

Sänd till Norrbro Vexelkontor, Stockholm,
 denna och följande 12 månader

endast 2 kr. 60 öre eller ock 5 kr.;

så erhåller ni i förra fallet en och i senare fallet två teaterobligationer, på
 hvilka Ni redan nästa 1:sta maj kan vinna

40,000 kronor.

[1582]

Patenterade Mattsopningsmaskiner

rengöra mattorna fullkomligt, utan att slita dem, åstadkomma intet dam vid
 sopningen. Böra icke saknas i något hem, där mattor finnas. Blifva i läng-
 den billigare än andra mattopare. Försäljas af

Bröderna Larsson & Komp., Telegrafgränd 1.
 Stockholm & Göteborg.

[1461]

Slöjd,

medel mot klenhet, nervositet, öfveranstängning
 genom själsarbete, rekreation för personer med stilla-
 sittande arbete. Pris pr månad 10 kr., virke in-
 begripet; februari—juni 25 kr. För skolbarn kl.
 6—7,30 e. m. till lägre pris. Anmälningar mot-
 tagas 10—11 Drottninggatan 82, öfver gården.

[1510]

M. Tersmeden.

Observera noga,

att från **Axel Marcus, 17 Drottninggatan 17,**
 Stockholms största Modeaffär för endast detail, sändas
 profver å alla moderna Baltyger i silke, ylle och bomull,
 samt förfärdigas skyndsamt, elegant och billigt alla slags
KLÄDNINGAR samt **MORGONROCKAR.**

[1388]

Permar till Idun 1889

finnas nu tillgängliga i på samma gång elegant och praktisk ut-
 styrsel, så att damm och smuts ej häfta vid dem.
 De tillhandahållas dels i blått och guld, dels i rött och
 guld med klothygg. Priset är i år

1 krona 25 öre.

Inga permar expedieras, utan att beloppet först insändts antingen
 medels postanvisning eller ock i sparmärken (ej frimärken!). Efter er-
 farenheten från förra året, vilja vi enträget uppmana Iduns läsarinor
 att med första insända sina rekvisitioner, på det de må vara säkra om
 att ej komma, sedan upplagan, som på förhand bestämmes, är slut-
 såld.

Obs! Dem af Iduns läsarinor, som sakna nr 7 och 9 för
 detta år, meddelas, att dessa nummer komma att nytryckas på nyåret,
 för så vidt minst 100 anmälningar härom, åtföljda af rekvisition på
 permar, ingå. För öfrigt kunna öfriga nummer af årgången erhållas
 till komplettering mot insändande af 15 öre i frimärken pr nummer.

Med utmärkt högaktning
Frithiof Hellberg

[1859]

Red. o. utgifvare af Idun.

Alla fördelar framför andra sorter!

Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",

såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henric Labatt,

Kongl. Hofleverantör,
 27 Drottninggatan 27
 Stockholm.

Obs. Tillsändes, om livvidden uppgifves i centimeter eller
 decimaltum.

[1855]